№ 39 (824)
МАРТ
20 лун
1938 во

Став странајасса пролетаріјјас, ӧтувтчӧј!

КОМІ КОМСОМОԈЕЦ

Гаԏет леԇӧны
ВЛКСМ
Комі Обком
ԁа Сыктывкарса
Горком

„ВОЈВЫВ ПОԈУС" СТАНЦІЈАСА ԆІМОВШЩІКЈАС— СТАԈІН ЈОРТЛЫ

ԁона Іоԍіф Віссаріоновіч!

Ӧні, кор міјан експеԃіція помаԍӧ ԁа матыстчам Москва ԁінӧ, кӧсјыԍԍӧ гіжны тіјанлы, міјан раԃејтана учіԏеԉ ԁа ԁруг. Мі велалім ԁумајтны Тіјан јылыԍ пыр—і ԍӧкыԁ лунјасӧ і раԁлан лунјасӧ.

Ӧкмыс тӧлыԍ чӧж мі олім плавајтыԍ јі вылын, Тіјанлыԍ заԁаԋіје олӧмӧ пӧртӧмӧн, војвыв поԉус осваівајтӧмӧн ԁа ізучајтӧмӧн. І міјанлыԍ став ужјас, міјанлыԍ усіԉіјејас, міјанлыԍ научнӧј резуԉтатјас мі ԍіам Тіјанлы, ԁона Іоԍіф Віссаріоновіч, кыԇі важӧн-ԋін мі ԍіім Ԉеԋін—Сталін парԏіјалы асԍыным олӧмјаснымӧс.

Ставыс, мыј мі вӧчім, сіјӧ абу ԉічнӧј поԁвіг ԋоԉ мортлӧн—быԁ ԏехԋіческӧј ԉібӧ научнӧј побеԁа сіјӧ став страналыԍ куԉтура уровеԋ петкӧԁлыԍ. Міјан експеԃіціјалыԍ уԍпехсӧ вӧлі ԁаԍтӧма соціаԉіԍԏіческӧј побеԁајаслӧн 20 воӧн Тіјан веԍкӧԁлӧм улын.

Војвыв поԉус вылӧ лебԇігӧн і јіпласт вылын міјан олігӧн мі чувствујтім сӧветскӧј страналыԍ вынјӧрсӧ, сылыԍ ԏехԋікасӧ, сылыԍ помтӧм поԇанлунјассӧ. А таԍӧм чувствонас кокԋі вӧлі і ужавны і овны. Сӧветскӧј нароԁ-побеԃіԏеԉ суланіс міјан сајын, коԁі ԁаԍ ԋужӧԁны міјанлы отсӧглыԍ братскӧј кі. Ті Сталін јорт, пыртінныԁ міјан нароԁлы сіјӧ жуԃыԁ мораԉнӧј качествојассӧ, коԁјас торјӧԁӧны сӧветскӧј јӧзӧс.

„Војвыв поԉус" станція вылын мі тӧԁім, мыј Москваӧ Тіјан ԁінӧ, ԁона Іоԍіф Віссаріоновіч, мі ԁолженӧԍ бӧр воны сӧмын побеԃаӧн. І мі вајам Тіјанлы міјан побеԁалыԍ ітогјас.

Іван ПАПАԊІН.
Петр ШІРШОВ.
Ернст КРЕНКЕԈ.
Јевгеԋіј ФЕԀОРОВ.

1938 воԍа март.
Ԉеԋінграԁ.

Папаԋін, Феԁоров, Кренкеԉ, Шіршов јортјас—Москваын

Торжественнӧј ԁа вӧччӧма Сӧветскӧј Сојузлӧн століца март 17-ӧԁ лунӧ—Војвыв поԉус отважнӧј пӧкӧрітыԍјасӧн — Папаԋінӧн, Кренкеԉӧн, Шіршовӧн ԁа Феԁоровӧн воан лунӧ. Пӧԍа встречајтӧны Москваса ужалыԍ јӧз ԁостојнӧј піјанӧс веԉікӧј соціаԉіԍԏіческӧј роԃіналыԍ, коԁ слава вӧсна најӧ вӧчісны человечество історіјаын асԍыныс беспрімернӧј поԁвігсӧ.

Общественнӧј зԁаԋіјејаслӧн, ԏеатрјаслӧн, керкајаслӧн фронтонјас вылын—ԍурсјасӧн Сталін јортлӧн, парԏіјаса ԁа правіԏеԉствоса веԍкӧԁлыԍјаслӧн, Папаԋінлӧн, Кренкеԉлӧн, Шіршовлӧн ԁа Феԁоровлӧн гырыԍ красочнӧј портретјас. Быԁлаын тыԁалӧны хуԁожественнӧј плакатјас ԁа паннојас, коԁјас петкӧԁлӧны героіческӧј епопејалыԍ торја епізоԁјас.

15 час кежлӧ тыріс вокзаллӧн став перронјасыс, кытчӧ Папаԋін, Кренкеԉ, Шіршов ԁа Феԁоров јортјасӧс встречајтны чукӧртчісны століцаса преԁпріјаԏіјејасыԍ, учрежԃеԋіјејасыԍ уналыԁа ԃеԉегаціјајас, тӧԁчана общественнӧј ԃејаԏеԉјас, учонӧјјас, іскусствоса маԍԏерјас, сӧветскӧј ԁа іностраннӧј печаԏса преԁставіԏеԉјас. Напр'ажоннӧј мінутјас встреча віччыԍігӧн. Со часілӧн стрелка матысмӧ 16 ԁінӧ. Ылын кылӧ паровозлӧн гуԁок. Сӧч 16 часын експресс сувтӧ платформа ԁінӧ. Уна ԍурс раԁлан гӧлӧс ӧтлааԍӧны вынјӧра „Ураӧ". Вагон площаԁка вылын тыԁалӧны ԋумјалыԍ Папаԋін, Кренкеԉ, Шіршов ԁа Феԁоров. Најӧ пыр-жӧ веԍкалӧны рӧԁнӧјјас ԁа ԁругјас кутлӧмӧ. Најӧс чолӧмалӧны Сӧветскӧј Сојузса Геројјас Громов, Ԃаԋіԉін, Јумашев, Чкалов, Бајԁуков, Беԉаков, Воԁопјанов, Молоков, Камаԋін, Ԃороԋін ԁа мукӧԁјас. Грымгӧны оркестрјас. Почотнӧј караул ԍетӧ рапорт Верховнӧј Сӧветса ԃепутатјаслы Папаԋінлы, Кренкеԉлы, Шіршовлы ԁа Феԁоровлы. 16 час 10 мінутын вокзал берԁса площаԃ вылын воԍԍӧ торжественнӧј міԏінг, коԁӧс ԍіӧма Војвыв поԉус пӧкӧрітыԍјасӧн Москваӧ воӧмлы.

Міԏінг воԍтігӧн ВКП(б) МК ԁа МГК-са ԍекретарлыԍ објазанноԍтјас нуӧԁыԍ Угаров јорт чолӧмалӧ Војвыв поԉус завојујтыԍ-геројјасӧс ВКП(б) ЦК ԁа МК, СССР-са Совнарком ԁа Моссовет ԋімԍаԋ Москваса ԁа Московскӧј облаԍтса став ужалыԍ јӧз ԋімԍаԋ. О. Ју. Шміԁт выступлеԋіје бӧрын чолӧмалан речӧн, коԁӧс веԍкӧԁӧма москвічјаслы, выступітіс Војвыв поԉус вылын ԇімовкаса начаԉԋік Сӧветскӧј Сојузса Ѓерој Папаԋін јорт.

Міԏінг помаԍіс: Площаԃ веԍтын грымгӧны „Інтернаціоналлӧн" шыјас.

Рӧԁнӧјјасӧн ԁа ԁругјасӧн кыщалӧмӧн, папаԋінецјас пуксӧны машінајасӧ. Оркестрјас шы улын отважнӧј поԉарԋікјас мунӧны Кремлӧ. (ТАСС).

Славнӧј поԉарԋікјас П. П. Шіршов, Е. Т. Кренкеԉ, Је. К. Феԁоров ԁа І. Ԃ. Папаԋін.

Ріс. хуԁ. Г. Клепінлӧн ԁа В. Піԋегінлӧн.

„Војвыв поԉус" станціјаса героіческӧј ԇімовшщікјасӧс Кремԉын прімітӧм

Веԍкыԃа вокзалԍаԋ „Војвыв поԉус" станціјаса героіческӧј ԇімовшщікјас Папаԋін, Шіршов, Кренкеԉ ԁа Феԁоров јортјас мунісны Кремлӧ. Боԉшој Кремԉовскӧј ԁворецын ВКП(б) Центраԉнӧј Коміԏет ԁа ССР Сојузса Нароԁнӧј Коміссарјаслӧн Сӧвет вӧчісны пріјом Војвыв поԉус побеԃітыԍ-геројјас чеԍт куԇа.

5 час рыт кежлӧ Боԉшој Кремԉовскӧј ԁворецса Георгіјевскӧј залӧ чукӧртчісны століцаса парԏіјнӧј ԁа сӧветскӧј організаціјајаслӧн, сӧветскӧј общественноԍтлӧн, куԉтуралӧн ԁа наукалӧн преԁставіԏеԉјас. Прісутствујтыԍјас пӧвсын—Сӧветскӧј Сојузса Геројјас, Војвыв поԉус вылӧ возԁушнӧј експеԃіціјаса ԁа ԁрејфујтыԍ јіпласт вылыԍ папаԋінецјасӧс боԍтӧм куԇа експеԃіціјаса участԋікјас, Рабоче-Креԍԏанскӧј Краснӧј Арміјаса ԁа Војенно-Морскӧј Флотса команԃірјас, Москваса завоԁјасыԍ ԁа фабрікајасыԍ стахановецјас, наукаса ԁа іскусствоса ԃејаԏеԉјас, ԉотчікјас, конструкторјас.

Восторженнӧј аплоԃісментјасӧн встреԏітісны чукӧртчыԍјас Војвыв поԉус отважнӧја завојујтыԍјаслыԍ залӧ пырӧм. Најӧ пырісны залӧ, чоткӧј шеренгаӧ стрӧітчӧмӧн. Меԁвоԇын мунӧ ԉегенԃарнӧј станціјаса начаԉԋік Іван Ԃмітріјевіч Папаԋін. Сіјӧ нуӧ кіас Сталін јорт портрета знамја, коԁӧс коԉаԋ воԍа мајын вӧлі кыпӧԁӧма Војвыв поԉус веԍтӧ ԁа горԁӧја шпорӧԁчіс ԉеԃовӧј лагер веԍтын станціјалӧн меԁбӧрја лунјасӧԇ. Папаԋін бӧрԍа мунӧны сылӧн вернӧј јортјасыс — Кренкеԉ, Шіршов, Феԁоров, ԇімовшщікјасӧс боԍтӧм куԇа експеԃіціјаса веԍкӧԁлыԍјас О. Ју. Шміԁт јурнуӧԁӧм улын, поԉарԋікјаслӧн рӧԁнӧјјас ԁа матысајас.

Сталін, Молотов, Ворошілов, Каԉіԋін, Кагановіч, Мікојан, Коԍіор, Жԁанов, Јежов, Ејхе, Ԃіміт-ров ԁа **Шкір'атов** јортјаслыԍ залӧ пырӧмсӧ вӧлі встреԏітӧма восторженнӧј оваціјајасӧн Сталін јорт ԁа парԏіјаса ԁа правіԏеԉствоса веԍкӧԁлыԍјас чеԍт куԇа.

Сталін јорт ԁа сылӧн соратԋікјасыс ԍӧлӧмԍаԋныс чолӧмалӧны, кутлӧны ԁа окалӧны поԉус пӧкӧрітыԍјасӧс. Пріјом воԍтігӧн, Молотов јорт провозглашајтӧ тост славнӧј папаԋінецјас вӧсна. Ставнас зал, сувтӧмӧн, аплоԃірујтӧ героіческӧј четвјоркалы.

Молотов јорт кыпӧԁӧ бокал „Тајмыр" вывса капітан Барсуков јорт, „Тајмыр" вылын експеԃіціјаса веԍкӧԁлыԍ Осталцев јорт, „Мурман" вывса капітан Котцов јорт, „Мурмаԋец" вывса капітан Уԉјанов јорт, „Јермак" вывса капітан Вороԋін јорт, експеԃіціјаса веԍкӧԁлыԍ О. Ју. Шміԁт јорт ԁа експеԃіціјаса мукӧԁ участԋікјас вӧсна. Мӧԁ тост Молотов јорт провозглашајтӧ отважнӧј четвјорка ԍемјалӧн, најӧ рӧԁнӧјјаслӧн ԁа матысајаслӧн ԁа мор'акјас ԍемјајаслӧн зԁоровје вӧсна.

Сӧветскӧј Сојузса Герој О. Ју. Шміԁт јорт кыпӧԁӧ бокал Сталін јорт зԁоровје вӧсна. Тост встречајтԍӧ бурнӧј восторженнӧј оваціјаӧн, „Ура" горзӧмӧн ԁа чолӧмалан горӧԁӧмјасӧн. Ԃыр кыԍԍӧ Сталін јортлы раԃејтӧм ԁа преԁанноԍт ԃемонстрірујтӧм.

Бурнӧј аплоԃісментјасӧн встречајтԍӧ тост, коԁӧс провозгласітӧма сӧветскӧј правіԏеԉствоса глава Молотов јорт вӧсна.

Молотов јорт кыпӧԁӧ бокал героіческӧј сӧветскӧј ԉотчікјас вӧсна, коԁјас вајісны папаԋінецјасӧс Војвыв поԉус вылӧ, Воԁопјанов, Молоков, Аԉексејев, Мазурук, Головін јортјас ԁа возԁушнӧј експеԃіціјаса мукӧԁ участԋікјас вӧсна. Вјачеслав Міхајловіч уԍкӧԁӧ тӧԁвылӧ „В—6" ԃіріжабԉ јылыԍ, коԁі ԁолжен вӧлі прімітны учаԍԏіје папаԋінецјасӧс јіпласт вылыԍ боԍтӧмын, но пӧгібԋітіс случајноԍт вӧсна. Молотов јорт провозглашајтӧ тост ԃіріжабԉса команԃір Гуԁованцев ԁа сіјӧ спутԋікјас ԍемјајасса шԉенјаслӧн зԁоровје вӧсна.

Воԇӧ Шміԁт јорт провозглашајтӧ тостјас СССР Верховнӧј Сӧвет Преԇіԃіум-

(Помсӧ віԇӧԁ 2-ӧԁ лістб.)

> **ЈУӦРТӦМ**
>
> Тавоԍа март 21-ӧԁ лунӧ 6 час рытԍаԋ Печаԏ керкаын (4-ӧԁ суԁта) лоӧ областнӧј ԁа сыктывкарса комсомоԉскӧј акԏівлӧн собраԋіје.
>
> Ԍорԋітантор: ВЛКСМ ЦК V-ӧԁ пԉенумлӧн ітогјас (ԁокладчік ВЛКСМ Комі обкомса ԍекретар **Г. Коԍԏін** јорт).
>
> Пырны прігласіԏеԉнӧј біԉетјас ԍерԏі.
>
> **ВЛКСМ Обком ԁа Горком.**

„Комі АССР-са Верховнӧј Сӧветӧ бӧрјыԍӧмјас јылыԍ“ положеԋіје вынԍӧԁӧм јылыԍ

Комі АССР-са X-ӧԁ созыва Ісполком VIII-ӧԁ пленумлӧн шуӧм

Комі Автономнӧј Сӧветскӧј Соціаԉісԏіческӧј Респубԉікаса Ісполԋіԏеԉнӧј Коміԏет шуӧ:

Вынԍӧԁны Комі Автономнӧј Сӧветскӧј Соціаԉісԏіческӧј Респубԉікаса Верховнӧј Сӧветӧ бӧрјыԍӧмјас јылыԍ положеԋіје.

Комі АССР Ісполкомса преԁсеԁатеԉлыԍ објазанносԏјас нуӧԁыԍ **І. КЫЗЈУРОВ.**

1938 во март 12 лун. *Комі АССР Ісполкомса секретарлыԍ објазанносԏјас нуӧԁыԍ* **ФІЛІППОВ.**

Комі АССР-са Верховнӧј Сӧветӧ бӧрјыԍӧмјас јылыԍ положеԋіје

І-ој глава

Бӧрјыԍан сісԏема

1-ој стаԏԏа. Комі АССР-са Консԏітуціја 105-ӧԁ стаԏԏа поԃув вылын Комі АССР-са Верховнӧј Сӧветӧ ԃепутатјасӧс бӧрјӧмјас нуӧԁԍӧны бӧрјыԍыԍјасӧн всеобщщӧј, равнӧј ԁа веԍкыԁ бӧрјыԍан право поԃув вылын гуԍӧн гӧлӧсујтӧмӧн.

2-ӧԁ стаԏԏа. Комі АССР-са Консԏітуціја 106-ӧԁ стаԏԏа поԃув вылын ԃепутатјасӧс бӧрјӧмјас всеобщщӧјӧс: Комі АССР-са став гражԁаналӧн, коԁјаслы тыріс 18 арӧс, најӧ расӧвӧј ԁа націоналнӧј прінаԁлежност вылӧ, вероісповеԁаԋіје, образоватеԉнӧј ценз, оседлост, соціаԉнӧј проісхожԃеԋіје, імущественнӧј положеԋіје ԁа воԅԅа ԃејатеԉност вылӧ віԅӧԁтӧг ем право участвујтны ԃепутатјасӧс бӧрјӧмјасын ԁа лоны бӧрјӧмајасӧн Комі АССР-са Верховнӧј Сӧветӧ, јӧјјас кынԇі ԁа јӧз кынԇі, коԁјасӧс суԃітӧма суԁӧн бӧрјыԍан правојасыԍ ԉішітӧмӧн.

3-ӧԁ стаԏԏа. Комі АССР-са Консԏітуціја 107-ӧԁ стаԏԏа поԃув вылын ԃепутатјасӧс бӧрјӧмјас равнӧјӧс: быԁ гражԁаԋінлӧн ем ӧті гӧлӧс; став гражԁана бӧрјыԍӧмын участвујтӧны ӧткоԁ основаԋіјејас вылын.

4-ӧԁ стаԏԏа. Комі АССР-са Консԏітуціја 108-ӧԁ стаԏԏа поԃув вылын нывбабајас полԅујтчӧны бӧрјыԍан ԁа бӧрјӧмаӧн лоан правоӧн мужчінајаскӧԁ ӧткоԁа.

5-ӧԁ стаԏԏа. Комі АССР-са Консԏітуціја 109-ӧԁ стаԏԏа поԃув вылын гражԁана, коԁјас состоітӧны Краснӧј Армија раԁјасын, полԅујтчӧны бӧрјыԍан ԁа бӧрјӧмаӧн лоан правоӧн став гражԁанакӧԁ ӧткоԁа.

6-ӧԁ стаԏԏа. Комі АССР-са Консԏітуціја 113-ӧԁ стаԏԏа поԃув вылын бӧрјыԍӧмјас ԁырі канԁіԁатјас выставлајтӧны бӧрјыԍан округјас серԏі.

ІІ-ӧԁ глава

Бӧрјыԍыԍјаслӧн спісокјас

7-ӧԁ стаԏԏа. Карјасын бӧрјыԍыԍјаслӧн спісокјас лӧԍӧԁԍӧны ужалыԍ јӧз ԃепутатјас карса Сӧветӧн, а сіктса местајасын—ужалыԍ јӧз ԃепутатјаслӧн сіктса (ԃеревԋаса) Сӧветӧн.

8-ӧԁ стаԏԏа. Бӧрјыԍыԍјас спісокјасӧ пыртӧԍны став гражԁана, коԁјаслӧн ем бӧрјыԍан право ԁа коԁјас олӧны (пыр ԉібӧ временнӧј) спісокјас лӧԍӧԁіг кежлӧ тајӧ Сӧвет ԏерріторіја вылын, коԁјаслы бӧрјыԍан лун кежлӧ тыріс 18 арӧс.

9-ӧԁ стаԏԏа. Бӧрјыԍыԍјас спісокјасӧ оз пыртӧԍны јӧз, коԁјасӧс ԉішітӧма бӧрјыԍан правојасыԍ суԃебнӧј пріговорјас серԏі бӧрјыԍан правојасыԍ ԉішітӧм куԅа пріговорын урчітӧм став срок чӧжыԍ, а сіԇ-жӧ јӧз, коԁјасӧс прізнајтӧма законӧн лӧԍӧԁӧм пӧраԁокӧн јӧјјасӧн.

10-ӧԁ стаԏԏа. Бӧрјыԍыԍјаслӧн спісокјас лӧԍӧԁԍӧны быԁ бӧрјыԍан участокын алфавітнӧј пӧраԁокӧн ов, ԋім, віч, арлыԁ ԁа бӧрјыԍыԍлыԍ олан места інԁӧмӧн ԁа кырымавԍӧны ужалыԍ јӧз ԃепутатјас Сӧветса преԁсеԁателӧн ԁа секретарӧн.

11-ӧԁ стаԏԏа. Бӧрјыԍыԍјас пӧвсыԍ ԋекоԁ оз вермы лоны пыртӧма ӧтікыԍ унԇык бӧрјыԍан спісокӧ.

12-ӧԁ стаԏԏа. Бӧрјыԍыԍјаслӧн спісокјас, коԁјас (бӧрјыԍыԍјасыԍ) состоітӧны воінскӧј частјасын ԁа војсковӧј соједіԋеԋіјејасын, лӧԍӧԁԍӧны командованіјеӧн командірӧн ԁа војеннӧј коміссарӧн кырымалӧмӧн. Став мукӧԁ војеннӧј служащӧјјас пыртӧԍны бӧрјыԍыԍјас спісокјасӧ олан места серԏі ужалыԍ јӧз ԃепутатјаслӧн соответствујушщӧј Сӧветјасӧн.

13-ӧԁ стаԏԏа. Бӧрјыԍыԍјаслӧн спісокјас ізбіратеԉнӧј участокјасын, коԁјас лӧԍӧԁԍӧны болԋічајасын, роԃілнӧј керкајасын, санаторіјајасын ԁа мукӧԁ лечебнӧј учрежԃеԋіјејасын, составлајтӧны кыԇі віԍыԍ гражԁана вылӧ, сіԇі і меԃіцінскӧј персонал вылӧ, коԁјас сулалӧны ԃежурство вылын бӧрјыԍӧмјас лунӧ.

Бӧрјыԍӧмјасын оз вермы прімітны участіје віԍыԍјас, коԁјас нахоԃітчӧны скарлатінознӧј ԁа ԃіфтерінӧј отԃелеԋіјејасын.

14-ӧԁ стаԏԏа. Бӧрјыԍӧмјасӧԇ 30 лун воԅԅык ужалыԍ јӧз ԃепутатјаслӧн Сӧвет став јӧзӧс тӧԁмӧԁӧм могыԍ ӧшӧԁалӧ бӧрјыԍыԍјаслыԍ спісокјас ԉібӧ обеспечівајтӧ бӧрјыԍыԍјаслы поԅанлун тӧԁмасны сіјӧ спісокјаснас Сӧвет помещщеԋіјеын.

15-ӧԁ стаԏԏа. Бӧрјыԍыԍјас спісокјаслӧн поԁлиԋԋікыс віԅӧ ужалыԍ јӧз ԃепутатјас соответствујушщӧј Сӧветын ԁа воінскӧј частын ԉібӧ војсковӧј соједіԋеԋіјеын.

16-ӧԁ стаԏԏа. Бӧрјыԍыԍјаслыԍ спісок јӧзӧԁан ԁа бӧрјыԍан лун костын бӧрјыԍыԍӧн асыԍ олан местасӧ вежігӧн ужалыԍ јӧз ԃепутатјаслӧн Сӧвет, коԁ улын сіјӧ овліс, сетӧ сылы Центральнӧј ізбіратеԉнӧј коміссіјаӧн лӧԍӧԁӧм форма серԏі „гӧлӧсујтан право вылӧ уԁостовереԋіје“ ԁа пасјӧ бӧрјыԍыԍјаслӧн спісокӧ—„муніс“; оланін выл местаын —пыр ԉібӧ временнӧј оланін местаын— бӧрјыԍыԍ пыртӧԍ бӧрјыԍыԍјаслӧн спісокӧ лічнӧј уԁостовереԋіје петкӧԁлӧм бӧрын, а сіԇ-жӧ „гӧлӧсујтан право вылӧ уԁостовереԋіје“ петкӧԁлӧм бӧрын.

17-ӧԁ стаԏԏа. Бӧрјыԍыԍјас спісокын ԋеправілност јылыԍ (спісокјасӧ ԍујтӧм, спісокјасыԍ ісключітӧм, ов, ԋім, віч ԏугӧм, спісокјасӧ бӧрјыԍан правојасыԍ ԉішітӧм јӧзӧс ԋеправілнӧја суԍјӧм) шыӧԁчӧмјас сетԍӧны ужалыԍ јӧз ԃепутатјаслӧн Сӧветӧ, коԁі јӧзӧԁіс спісоксӧ.

18-ӧԁ стаԏԏа. Ужалыԍ јӧз ԃепутатјас Сӧветлӧн ісполԋіԏеԉнӧј коміԏет бӧрјыԍыԍјас спісокјасын ԋеправілност јылыԍ быԁ шыӧԁчӧм објазан віԁлавны кујім лунја срокӧн.

19-ӧԁ стаԏԏа. Бӧрјыԍыԍјас спісокын ԋеправілност јылыԍ шыӧԁчӧм віԁлалӧм бӧрын, ужалыԍ јӧз ԃепутатјас Сӧветлӧн ісполԋіԏеԉнӧј коміԏет објазан ԉібӧ пыртны бӧрјыԍыԍјас спісокӧ колана веԍкӧԁӧмјас, ԉібӧ сетны шыӧԁчыԍлы пісменнӧј справка сылыԍ шыӧԁчӧмсӧ могмӧԁтӧм помкајас јылыԍ; ужалыԍ јӧз ԃепутатјас Сӧветлӧн решеԋіјекӧԁ сӧгласітчытӧм ԁырјі шыӧԁчыԍ вермӧ сетны норасӧм народнӧј суԁӧ.

20-ӧԁ стаԏԏа. Народнӧј суԁ кујім лунја срокӧн објазан віԁлавны спісокын ԋеправілност вылӧ норасӧм восса суԃебнӧј засеԁаԋіје вылын шыӧԁчыԍӧс ԁа Сӧветса представітеԉӧс корӧмӧн ԁа асыс решеԋіјесӧ пырыԍ-пыр јуӧртны кыԇі шыӧԁчыԍлы, сіԇі і Сӧветлы. Народнӧј суԁлӧн решеԋіјеыс окончатеԉнӧј.

ІІІ-ӧԁ ГЛАВА

Комі АССР-са Верховнӧј Сӧветӧ бӧрјыԍӧмјас куԅа бӧрјыԍан округјас

21-ӧԁ стаԏԏа. Комі АССР-са Консԏітуціја 22-ӧԁ стаԏԏа поԃув вылын Комі АССР-са Верховнӧј Сӧвет бӧрјыԍԍӧ Комі АССР-са гражԁанаӧн бӧрјыԍан округјас серԏі.

22-ӧԁ стаԏԏа. Комі АССР-са Верховнӧј Сӧветӧ бӧрјыԍӧмјас куԅа бӧрјыԍан округ лӧԍӧԁԍӧ тащӧм прінціп серԏі: 4.000 населеԋіје—округ вылӧ. Комі АССР-са Верховнӧј Сӧветӧ бӧрјыԍӧмјас куԅа быԁ бӧрјыԍан округ мӧԁӧԁӧ ӧті ԃепутатӧс.

23-ӧԁ стаԏԏа. Комі АССР-са Верховнӧј Сӧветӧ бӧрјыԍӧмјас куԅа бӧрјыԍан округјас лӧԍӧԁӧм нуӧԁӧ Комі АССР Верховнӧј Сӧвет Преԅіԃіумӧн.

24-ӧԁ стаԏԏа. Комі АССР-са Верховнӧј Сӧветӧ бӧрјыԍӧмјас куԅа бӧрјыԍан округјаслӧн спісок јӧзӧԁӧ Комі АССР Верховнӧј Сӧвет Преԅіԃіумӧн ӧтщӧщ бӧрјыԍӧмјаслыԍ лун урчітӧмкӧԁ.

IV-ӧԁ глава

Бӧрјыԍан участокјас

25-ӧԁ стаԏԏа. Бӧрјыԍан бјуԉԉетеԋјас прімітӧм могыԍ ԁа гӧлӧсјас лыԃԃӧм могыԍ Комі АССР-са Верховнӧј Сӧветӧ бӧрјыԍӧмјас куԅа бӧрјыԍан округјасӧ пырыԍ карјаслӧн ԁа рајонјаслӧн ԏерріторіјајас јукԍӧ бӧрјыԍан участокјас вылӧ.

26-ӧԁ стаԏԏа. Бӧрјыԍан участокјас лӧԍӧԁӧм нуӧԁӧ карјасын ужалыԍ јӧз ԃепутатјаслӧн карса Сӧветјасӧн, а сіктса местајасын—ужалыԍ јӧз ԃепутатјаслӧн рајоннӧј Сӧветјасӧн.

27-ӧԁ стаԏԏа. Бӧрјыԍан участокјас лӧԍӧԁӧм нуӧԁԍӧ бӧрјыԍӧмјасӧԇ 45 луныԍ ԋе сорӧнжык.

28-ӧԁ стаԏԏа. Сіктсӧветлӧн ԏерріторіја, кӧні лыԃԃыԍӧ кык сурсыԍ ԋе унԇык олыԍ, составлајтӧ, кыԇі правілӧ, ӧті бӧрјыԍан участок; быԁ сіктын, ԃеревԋаын, кӧні лыԃԃыԍӧ 500-ԍан, но 2.000-ыԍ ԋе унԇык олыԍ, котыртӧ торја бӧрјыԍан участок.

Сіктјасын, ԉібӧ сіктјас группаын, кӧні олыԍјасыс 500 мортыԍ ещажык, но 300 мортыԍ ԋе ещажык, сіјӧ случајјасын, кор таԁӧн сіктјасыԍ бӧрјыԍан участок центрӧԇ расстоја-

(Воԅӧ віԅӧԁ 3-ӧԁ лісԏб.)

„Војвыв полус“ станціјаса героіческӧј ԅімовшщікјасӧс Кремлын прімітӧм (пом)

са Преԁсеԁатеԉ М. І. Калінін јорт вӧсна, Оборона куԅа Народнӧј Коміссар Сӧветскӧј Сојузса Маршал К. Је. Ворошілов јорт вӧсна, Војенно-Морскӧј Флот куԅа Народнӧј Коміссар П. А. Смірнов јорт вӧсна, Сӧкыԁ Промышленност куԅа Народнӧј Коміссар Л. М. Кагановіч јорт вӧсна, Пыщкӧсса ԃелӧјас куԅа Народнӧј Коміссар Н. І. Јежов јорт вӧсна, папаԋінецјасӧс јіпласт вылыԍ бостӧм котыртӧм куԅа коміссіјаса преԁсеԁатеԉ А. І. Мікојан вӧсна, ленінграԁскӧј болшевікјаслӧн веԍкӧԁлыԍ А. А. Жԁанов јорт вӧсна.

Јарјугыԁ, красочнӧј речӧн выступајтӧ Сӧветскӧј Сојузса Герој „Војвыв полус“ станціјаса начаԉнік І. Д. Папанін. Сіјӧ доклаԁывајтӧ Сталін јортлы, партіјаса ԁа правітеԉствоса веԍкӧԁлыԍјаслы, мый заԁаԋіје, коԁӧс вӧлі поручітӧма ԅімовшщікјаслы, пӧртӧма олӧмӧ тырвыјӧ.

Сталін јорт провозглашајтӧ тост папаԋінецјаслӧн зԁоровје вӧсна. Залын прісутствујтыԍјас встречајтӧны тост шумнӧј аплоԁісментјасӧн.

Воԅӧ Шміԁт јорт кыпӧԁӧ бокал Іностраннӧј ԃелӧјас куԅа Народнӧј Коміссар М. М. Літвінов јорт вӧсна, Обороннӧј Промышленност куԅа Народнӧј Коміссар М. М. Кагановіч јорт вӧсна, ленінскӧј комсомол ԁа сылӧн веԍкӧԁлыԍ Косарев јорт вӧсна.

Сӧветскӧј Сојузса Герој Чкалов јорт выступлеԋіје бӧрын, кыв сетԍӧ Сталін јортлы. Залын грымгӧ оваціја, кылӧны чӧлӧмалан горӧԁӧмјас: „Меԁ олас Сталін јорт!“ „Ура—Сталін јортлы!“

Сталін јорт вісталӧ јарјугыԁ реч сӧветскӧј героізм јылыԍ, сӧветскӧј полярнікјаслӧн ԁа лӧтчікјаслӧн мужество јылыԍ. Сталін јортлыԍ речсӧ вӧлі встреԏітӧма бурнӧј ԃыр нужалыԍ оваціјаӧн.

Пріјом вылын сіԇ-жӧ выступајтісны — Сӧветскӧј Сојузса Герој М. В. Воԁопјанов јорт, ԃрејфујтыԍ станціјаса знаменітӧј раԃіст Е. Т. Кренкел јорт.

Пріјом вылын прісутствујтыԍјаслы вӧлі сетӧма ыԅыԁ концерт, кӧні участвујтісны красноармејскӧј сылӧм ԁа јӧктӧм куԅа СССР-са краснознамјоннӧј ансамбл, стоԉіцаса меԁбур артістјас, СССР-са НКВԁ-лӧн пограԋічнӧј ԁа пыщкӧсса војска частјаслӧн красноармејскӧј хуԁожественнӧј самоԃејатеԉнӧј куԅа ансамбл. (ТАСС).

Комi АССР-са Верховнöј Сöветö бöрјыԍöмјас јылыԍ положеԋiје

ԋiјеыс вевтыртö 10 кiлометр, вермасны котыртԍыны торја бöрјыԍан участокјас.

29 öԁ стаԏԏа. Ылi рајонјасын, кöнi унҗыкыс посԋi ԍiктјас, поԅö котыртавны бöрјыԍан участокјас 100 морт олыԍыс ԋе ещаҗык лыԁöн. Војвывса торја рајонјаслы Комi АССР Верховнöј Сöвет Преԅiԃiум разрешiтöмöн леԇсö котыртны бöрјыԍан участокјас 100 мортыԍ ещаҗык, но 50 мортыԍ ԋе ещаҗык олыԍöн.

30-öԁ стаԏԏа. Карјас, рабочöј посолокјас, а сiԇ-жö ԍiктјас ԁа ԍiктсöветлöн ԏеррiторiја, кöнi лыԁԃыԍсö 2.000 олыԍыс унҗык, јуксöны бöрјыԍан участокјас вылö, öтi бöрјыԍан участок вылö 1.500—2.500 морт арталöмöн.

31-öԁ стаԏԏа. Воiнскöј частјас ԁа војскöвöј сојеԃiнеԋiјејас лöԍöԁöны торја бöрјыԍан участокјас 50-ыԍ ԋе ещаҗык ԁа 1.500-ыԍ ԋе унҗык бöрјыԍыԍјас лыԁöн, коԁјас пырöны бöрјыԍан округö частöн ԉiбö војскöвöј сојеԃiнеԋiјеöн сулалан места ԍерԏi.

32-öԁ стаԏԏа. Боԉԋiчајасын, рöԃiԉнöј керкајасын, санаторiјјасын, iнваԉiԁјаслöн керкајасын, кöнi 50-ыԍ ԋе ещаҗык бöрјыԍыԍ, котыртԍöны торја бöрјыԍан участокјас.

Ԋекымын корпуса боԉԋiчајасын леԇсö бöрјыԍан участокјас лöԍöԁöм торја корпусјасын на пöвсыԍ быԁын 50 бöрјыԍыԍыԍ ԋе ещаҗык ԁырјi.

Боԉԋiчајасын ԁа мукöԁ ԉечебнöј учрежԃеԋiјејасын, кöнi торја бöрјыԍан участокјас оз котыртԍыны, леԇсö бöрјыԍан бјуԉԉеԏеԋјас прiмiтöм самöј боԉԋiчајасас ԁа ԉечебнöј учрежԃеԋiјејасас iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiјајасса торјöԁöм шԉенјасöн. Сiјö случајјасас боԉԋiчајас снабжајтԍöны торја iзбiраԏеԉнöј јашщiкјасöн.

33-öԁ стаԏԏа. Суԁнојас, кöнi бöрјыԍыԍјаслöн лыԁыс 25-ыԍ ԋе ещаҗык ԁа коԁјас бöрјаԍан лунјасöԇ плаваԋiјеынöс, вермöны лöԍöԁны торја бöрјыԍан участокјас, коԁјас пырöны бöрјыԍан округјасö суԁносö прiпiшiтöм места ԍерԏi.

V-öԁ глава

Iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiјајас

34-öԁ стаԏԏа. Комi АССР-са Верховнöј Сöветö бöрјыԍöмјас куԅа Централԉнöј iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiја лöԍöԁԍö общественнöј органiзацiјајасса ԁа ужалыԍ јöз обществојасса преԁставiтеԉјасыԍ ԁа вынԍöԁԍö Комi АССР-са Верховнöј Сöвет Преԅiԃiумöн öтщöщ бöрјыԍöмјаслыԍ лун јöзöԁöмкöԁ.

35 öԁ стаԏԏа. Централԉнöј iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiја лöԍöԁԍö преԁԍеԁаԏеԉ, преԁԍеԁаԏеԉöс вежыԍ, ԍекретар ԁа 8 шԉен составын.

36-öԁ стаԏԏа. Централԉнöј iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiја:

а) вiԇöԁö Комi АССР став ԏеррiторiја вылын бöрјыԍöмјас мунiгöн „Комi АССР-са Верховнöј Сöветö бöрјыԍöмјас јылыԍ положеԋiје" сԏöча олöмö пöртöм бöрԍа;

б) вiԁлалö iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiјајаслöн ԋеправiԉнöј ԃејствiјејас вылö норасöмјас ԁа вöчö норасöмјас куԅа окончаԏеԉнöј решеԋiјејас;

в) лöԍöԁö печаԏјаслыԍ, iзбiраԏеԉнöј јашщiкјаслыԍ обраԏецјас, „гöлöсујтан право вылö уԁостовереԋiјелыԍ" форма, iзбiраԏеԉнöј бјуԉԉеԏеԋјаслыԍ ԁа налы конвертјаслыԍ форма ԁа рöм, бöрјыԍыԍјас спiсоклыԍ форма, гöлöсјас лыԁԃöм куԅа протоколјаслыԍ форма, бöрјöм јылыԍ уԁостовереԋiјејаслыԍ форма;

г) регiстрiрујтö Комi АССР-са Верховнöј Сöветö бöрјöм ԃепутатјасöс;

ԁ) сԁајтö бöрјыԍöмјас куԅа ԃелопроiзвоԁство Комi АССР-са Верховнöј Сöветлöн манԁатнöј комiԍԍiјалы.

37-öԁ стаԏԏа. Комi АССР-са Верховнöј Сöветö бöрјыԍöмјас куԅа быԁ iзбiраԏеԉнöј округын лöԍöԁԍö Комi АССР-са Верховнöј Сöветö бöрјыԍöмјас куԅа Окружнöј iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiја.

38-öԁ стаԏԏа. Комi АССР-са Верховнöј Сöветö бöрјыԍöмјас куԅа Окружнöј iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiјајас лöԍöԁԍöны общественнöј органiзацiјајасса ԁа ужалыԍ јöз обществојасса преԁставiтеԉјасыԍ ԁа вынԍöԁԍöны Комi АССР-са Верховнöј Сöвет Преԅiԃiумöн бöрјыԍöмјасöԇ 55 луныԍ ԋе ԍорöнҗык.

39-öԁ стаԏԏа. Комi АССР-са Верховнöј Сöветö бöрјыԍöмјас куԅа Окружнöј iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiја лöԍöԁԍö преԁԍеԁаԏеԉ, преԁԍеԁаԏеԉöс вежыԍ, ԍекретар ԁа 6 шԉен составын.

40-öԁ стаԏԏа. Комi АССР-са Верховнöј Сöветö бöрјыԍöмјас куԅа Окружнöј iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiја:

а) вiԇöԁö ужалыԍ јöз ԃепутатјас Сöветса соответствујушщöј iсполԋiтеԉнöј комiтетјасöн бöрјыԍан участокјас аскаԁын котыртöм бöрԍа;

б) лöԍöԁö бöрјыԍан участокјаслыԍ пöраԁковöј номерјас;

в) вiԇöԁö бöрјыԍыԍјаслыԍ спiсокјас аскаԁын лöԍöԁöм ԁа став јöзлы тöԁöмöԇ најöс вајöԁöм бöрԍа;

г) регiстрiрујтö Комi АССР-са Констiтуцiјалыԍ ԁа „Комi АССР-са Верховнöј Сöветö бöрјыԍöмјас јылыԍ положеԋiјелыԍ" требоваԋiјејас соблуԁајтöмöн Комi АССР-са Верховнöј Сöветö ԃепутатö выставiтöм канԃiԁатјасöс;

ԁ) снабжајтö Участковöј iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiјајасöс лöԍöԁöм формаа iзбiраԏеԉнöј бјуԉԉеԏеԋјасöн ԁа конвертјасöн;

е) нуöԁö гöлöсјас лыԁԃöм ԁа устанавԉiвајтö округ куԅа бöрјыԍöмјаслыԍ резуԉтатјас;

ж) мöԁöԁö Централԉнöј iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiјалы бöрјыԍöмјас куԅа ԃелопроiзвоԁство;

з) бöрјöм ԃепутатлы ԍетö бöрјöм јылыԍ уԁостовереԋiје.

41-öԁ стаԏԏа. Участковöј iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiјајас лöԍöԁԍöны общественнöј органiзацiјајасса ԁа ужалыԍ јöз обществојасса преԁставiтеԉјасыԍ ԁа вынԍöԁԍöны карјасын ужалыԍ јöз ԃепутатјаслöн карса Сöветјасöн, а ԍiктса местајасын—ужалыԍ јöз ԃепутатјаслöн рајоннöј Сöветјасöн—бöрјыԍöмјасöԇ 40 луныԍ ԋе ԍорöнҗык.

42 öԁ стаԏԏа. Участковöј iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiја лöԍöԁԍö преԁԍеԁаԏеԉ, преԁԍеԁаԏеԉöс вежыԍ, ԍекретар ԁа 2—6 шԉен составын.

43-öԁ стаԏԏа. Участковöј iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiја:

а) прiмiтö бöрјыԍан участок куԅа iзбiраԏеԉнöј бјуԉԉеԏеԋјас;

б) Комi АССР-са Верховнöј Сöветса ԃепутатјасö быԁ канԃiԁат куԅа нуöԁö гöлöсјас лыԁԃöм;

в) мöԁöԁö бöрјыԍöмјас куԅа ԃелопроiзвоԁство Окружнöј iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiјаö.

44 öԁ стаԏԏа. Засеԁаԋiјејасыс Централԉнöј iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiјалöн, Окружнöј ԁа Участковöј iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiјајаслöн лыԁԃыԍсöны ԃејствiтеԉнöјöн, на вылын-кö участвујтöны комiԍԍiјајас общöј составыԍ җынԍыс унҗыкöн.

45-öԁ стаԏԏа. Iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiјајасын став вопросјасыс решајтԍöны гöлöсјаслöн прöстöј боԉшiнствоöн; öтмынԁа гöлöс ԁырјi—преԁԍеԁаԏеԉлöн гöлöсыс ԍетö перевес.

46-öԁ стаԏԏа. Комi АССР-са Верховнöј Сöветö бöрјыԍöмјас нуöԁöмкöԁ јiтчöм рöскоԁјас вöчԍöны госуԁарство щöт вестö.

47-öԁ стаԏԏа. Централԉнöј iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiја, Окружнöј ԁа Участковöј iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiјајас iмеiтöны асԍыныс печаԏ Централԉнöј iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiјаöн лöԍöԁöм обраԏец ԍерԏi.

VI-öԁ глава

Комi АССР Верховнöј Сöветса ԃепутатјасö канԃiԁатјасöс выставԉајтан пöраԁок

48-öԁ стаԏԏа. Комi АССР-са Верховнöј Сöветö канԃiԁатјасöс выставԉајтан право обеспечiвајтԍö общественнöј органiзацiјајаслы ԁа ужалыԍ јöз обществојаслы—Комi АССР-са Констiтуцiја 113 öԁ стаԏԏа поԁув вылын: коммуԋiстiческöј парԏiјнöј органiзацiјајаслы, професԍiонаԉнöј сојузјаслы, кооператiвјаслы, томјöз органiзацiјајаслы, куԉтурнöј обществојаслы ԁа мукöԁ органiзацiјајаслы, коԁјасöс регiстрiрујтöма законöн лöԍöԁöм пöраԁокöн.

49-öԁ стаԏԏа. Канԃiԁатјасöс выставԉајтан право пöртöны олöмö общественнöј органiзацiјајаслöн ԁа ужалыԍ јöз обществојаслöн кыԇ республiканскöј органјас, сiԇ i рајоннöј органјас, сiԇ-жö i преԁпрiјаԏiјејасын рабочöјјаслöн ԁа служашщöјјаслöн, воiнскöј частјасын—красноармејецјаслöн общöј собраԋiјејас, а сiԇ-жö i колхозјасын кресԏаналöн, совхозјасын—совхозјасса рабочöјјаслöн ԁа служашщöјјаслöн общöј собраԋiјејас.

50-öԁ стаԏԏа. Ԃепутатјасö канԃiԁатјас оз вермыны лоны Комi АССР-са Верховнöј Сöветö бöрјыԍöмјас куԅа Окружнöј iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiјајасса шԉенјасöн, а сiԇ-жö сiјö округса Участковöј iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiјајасса шԉенјасöн, кöнi најöс выставiтöма ԃепутатö канԃiԁатöн.

51-öԁ стаԏԏа. Бöрјыԍöмјасöԇ 30 луныԍ ԋе ԍорöнҗык, став общественнöј органiзацiјајас ԉiбö ужалыԍ јöзлöн обществојас, коԁјас выԁвигајтöны Комi АССР Верховнöј Сöветса ԃепутатö канԃiԁатјасöс, објазанöԍ регiстрiрујтны ԃепутатјасö канԃiԁатјасöс Комi АССР-са Верховнöј Сöветö бöрјыԍöмјас куԅа соответствујушщöј Окружнöј iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiјаын.

52-öԁ стаԏԏа. Комi АССР-са Верховнöј Сöветö бöрјыԍöмјас куԅа Окружнöј iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiјајас објазанöԍ регiстрiрујтны Комi АССР Верховнöј Сöветса ԃепутатјасö став канԃiԁатјасöс, коԁјасöс выставiтöма общественнöј органiзацiјајасöн ԁа ужалыԍ јöз обществојасöн Комi АССР-са Констiтуцiјалыԍ ԁа „Комi АССР-са Верховнöј Сöветö бöрјыԍöмјас јылыԍ положеԋiјелыԍ" требоваԋiјејас соблуԁајтöмöн.

53 öԁ стаԏԏа. Общественнöј органiзацiја ԉiбö ужалыԍ јöзлöн общество, коԁјас выԁвигајтöны канԃiԁатöс Комi АССР Верховнöј Сöветса ԃепутатö, објазанöԍ преԁставiтны Окружнöј iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiјаö тащöм ԁокументјас:

а) собраԋiјелыԍ ԉiбö засеԁаԋiјелыԍ, коԁi выԁвиԋiтiс ԃепутатö канԃiԁатöс, преԅiԃiумса шԉенјасöн кырымалöм протокол, налыԍ арлыԁсö, оланiнсö, канԃiԁатöс выԁвиԋiтыԍ органiзацiјалыԍ ԋiмсö iнԁöмöн, ԃепутатö канԃiԁатöс выԁвиԋiтыԍ собраԋiјелыԍ ԉiбö засеԁаԋiјелыԍ местасö, каԁсö ԁа участԋiкјаслыԍ лыԁсö iнԁöмöн, протоколын сiԇ-жö колö лоны iнԁöма ԃепутатö канԃiԁатлыԍ ов, ԋiм, вiч, сылыԍ арлыԁ, оланiн, парԏiјност, заԋаԏiје;

б) ԃепутатö канԃiԁатлыԍ шыöԁчöм тајö iзбiраԏеԉнöј округ куԅа сiјöс выставiтыԍ органiзацiјасаԋ баллоԏiрујтчыны сыöн ԍоглаԍiтчöм јылыԍ.

54-öԁ стаԏԏа. Комi АССР Верховнöј Сöветса ԃепутатö канԃiԁат вермас гöлöсујтԍыны сöмын öтi округын.

55-öԁ стаԏԏа. Комi АССР-са Верховнöј Сöветö бöрјыԍöмјас куԅа Окружнöј iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiјалöн ԃепутатö канԃiԁатöс регiстрiрујтны öткажiтöм вермас лоны обжалујтöма кык лунја срокöн Централԉнöј iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiјаö, коԁлöн решеԋiјеыс окончаԏеԉнöј.

56-öԁ стаԏԏа. Комi АССР Верховнöј Сöветса ԃепутатö регiстрiрујтöм канԃiԁатлöн ов, ԋiм, вiч, арлыԁ, заԋаԏiје, парԏiјност ԁа канԃiԁатö выԁвиԋiтыԍ общественнöј органiзацiјалöн ԋiм јöзöԁԍö Окружнöј iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiјаöн бöрјыԍöмјасöԇ 25 луныԍ ԋе ԍорöнҗык.

57-öԁ стаԏԏа. Комi АССР Верховнöј Сöветса ԃепутатјасö регiстрiрујтöм став канԃiԁатјасöс быԏ коԉö пыртны iзбiраԏеԉнöј бјуԉԉеԏеԋö.

58-öԁ стаԏԏа. Комi АССР-са Верховнöј Сöветö бöрјыԍöмјас куԅа Окружнöј iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiјајас објазанöԍ Комi АССР-са Верховнöј Сöветö бöрјыԍöмјасöԇ 15 луныԍ ԋе ԍорöнҗык печатајтны ԁа мöԁöԁавны став Участковöј iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiјајаслы iзбiраԏеԉнöј бјуԉԉеԏеԋјас.

59-öԁ стаԏԏа. Iзбiраԏеԉнöј бјуԉԉеԏеԋјас печатајтԍöны соответствујушщöј iзбiраԏеԉнöј округса насеԉеԋiје кывјас вылын.

60-öԁ стаԏԏа. Iзбiраԏеԉнöј бјуԉԉеԏеԋјас печатајтԍöны Централԉнöј iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiјаöн лöԍöԁöм форма ԍерԏi ԁа сымынԁа, меԁым обеспечiтны быԁ бöрјыԍыԍöс iзбiраԏеԉнöј бјуԉԉеԏеԋјасöн.

61-öԁ стаԏԏа. Быԁ органiзацiјалы, коԁi выставiтiс канԃiԁатöс, коԁöс регiстрiрујтöма Окружнöј iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiјаöн, кыԇi i Комi АССР-са быԁ гражԃаԋiнлы, обеспечiвајтԍö тајö канԃiԁат вöснаыс собраԋiјејас вылын, печаԏын ԁа мукöԁ ногöн беспрепјатственнöја агiԏiрујтан право Комi АССР-са Констiтуцiја 96-öԁ стаԏԏа ԍерԏi.

VII-öԁ глава

Гöлöсујтан пöраԁок

62-öԁ стаԏԏа. Комi АССР-са Верховнöј Сöветö бöрјыԍöмјас нуöԁԍöны öтi лунöн—коԁi общöј став Комi АССР-лы.

63-öԁ стаԏԏа. Комi АССР-са Верховнöј Сöветö бöрјыԍан лун урчiтԍö Комi АССР Верховнöј Сöвет Преԅiԃiумöн бöрјыԍан срокöԇ кык тöлыԍ ԁорыԍ ԋе ԍорöнҗык. Бöрјыԍöмјас нуöԁԍöны ужавтöм лунö.

64-öԁ стаԏԏа. Бöрјыԍöмјасöԇ бöрја 20 лун чöжыс Участковöј iзбiраԏеԉнöј комiԍԍiја быԁлун јöзöԁö ԉiбö кыԇ-кö мöԁ ногöн паскыԁа јуöртö бöрјыԍыԍјаслы бöрјыԍан лун јылыԍ ԁа бöрјыԍан места јылыԍ.

65-öԁ стаԏԏа. Бöрјыԍыԍјаслöн гöлöсјас ԍетöм ну-

(Помсö вiԇöԁ 4-öԁ ԉiстб.)

Комі АССР-са Верховнӧј Сӧветӧ бӧрјыԍӧмјас јылыԍ положеԋіје

ӧԁԍӧ бӧрјыԍан лунӧ 6 час асывԍаԋ 12 час војӧԇ местнӧј каԁ ԍерԏі.

66-ӧԁ статԏа. Бӧрјыԍан лунӧ 6 час асылын Участковӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіјаса преԁԍеԁаԏеԉ комісԍіјаса мукӧԁ шԉенјаскӧԁ ӧтшӧщ прӧверајтӧ ізбіраԏеԉнӧј јашщікјас ԁа лӧԍӧԁӧм форма ԍерԏі составітӧм бӧрјыԍыԍјас спісоклыԍ емлун, коԁ бӧрын пӧԁлалӧ ԁа печатајтӧ комісԍіја печаԏӧн јашщікјас ԁа корӧ бӧрјыԍыԍјасӧс завоԃітны ԍетавны гӧлӧсјас.

67-ӧԁ статԏа. Быԁ бӧрјыԍыԍ гӧлӧсујтӧ ачыс, сы могыԍ гӧлӧсујтӧм вылӧ лӧԍӧԁӧм помещеԋіјеӧ локтӧмӧн, ԁа бӧрјыԍыԍјасӧн гӧлӧсјассӧ ԍетӧмыс нуӧԁԍӧ ізбіраԏеԉнӧј јашщікӧ ізбіраԏеԉнӧј бјуԉԉеԏеԋ леԇӧмӧн, коԁӧс печатајтӧма конвертӧ.

68-ӧԁ статԏа. Бӧрјыԍӧмјас нуӧԁӧм вылӧ інԁӧм помещеԋіјеын торјӧԁԍӧ бјуԉԉеԏеԋјас заполԋітӧм вылӧ торја комната, кӧні гӧлӧсујтігӧн запрещајтԍӧ овны коԁі кӧԏ сіјӧ ез вӧв, сы лыԁын і Участковӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіјаса шԉенјаслы, гӧлӧсујтыԍјаслы кынԇі; бјуԉԉеԏеԋјас заполԋајтӧм могыԍ ӧтпырјӧ кымынкӧ бӧрјыԍыԍӧс комнатаӧ леԇігӧн, сіјӧс колӧ оборуԁујтны перегороԁкајасӧн ԉібӧ шірмајасӧн бӧрјыԍыԍјасӧс ӧтпырјӧ леԇан лыԁ ԍерԏі.

69-ӧԁ статԏа. Ізбіраԏеԉнӧј помещеԋіјеӧ воыԍ бӧрјыԍыԍ петкӧԁлӧ Участковӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіјаса ԍекретарлы ԉібӧ шԉенлы ԉібӧ паспорт, ԉібӧ колхознӧј кԋіжка, ԉібӧ профсојузнӧј біԉет, ԉібӧ ԉічностлыԍ мукӧԁ уԁостовереԋіје ԁа, бӧрјыԍыԍјас список ԍерԏі прӧверітӧм ԁа бӧрјыԍыԍјаслӧн спісокӧ пасјӧм бӧрын, получајтӧ лӧԍӧԁӧм обраԅеца ізбіраԏеԉнӧј бјуԉԉеԏеԋ ԁа конверт.

70-ӧԁ статԏа. Јӧз вылӧ, коԁјас бӧрјыԍан помещеԋіјеӧ воісны „гӧлӧсујтан право вылӧ уԁостовереԋіјеӧн“, „Комі АССР-са Верховнӧј Сӧветӧ бӧрјыԍӧмјас јылыԍ тајӧ положеԋіјеысӧн“ 16-ӧԁ статԏа ԍерԏі, Участковӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіја нуӧԁӧ торја спісок, коԁі пуктыԍԍӧ бӧрјыԍыԍјаслӧн спісок ԁінӧ.

71-ӧԁ статԏа. Ізбіраԏеԉнӧј бјуԉԉеԏеԋјас заполԋітӧм вылӧ торјӧԁӧм комнатаын, бӧрјыԍыԍ ізбіраԏеԉнӧј бјуԉԉеԏеԋӧ колӧ сіјӧ канԃіԁатлыԍ ов, коԁ вӧсна сіјӧ гӧлӧсујтӧ, мукӧԁјассӧ черкајтӧмӧн; бјуԉԉеԏеԋсӧ конвертӧ сујӧм ԁа сіјӧс кԉеітӧм бӧрын бӧрјыԍыԍ мунӧ комнатаӧ, кӧні помещајтчӧ Участковӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіја, ԁа ізбіраԏеԉнӧј бјуԉԉеԏеԋа конверт леԇӧ ізбіраԏеԉнӧј јашщікӧ.

72 ӧԁ статԏа. Бӧрјыԍыԍјаслӧн, коԁјаслӧн ԋеграмотност ԉібӧ кущӧм-кӧ ԅіческӧј тырмытӧмтор вӧсна абу поԅанлун аслыныс заполԋітны ізбіраԏеԉнӧј бјуԉԉеԏеԋ, ем право корны комнатаӧ, кӧні заполԋајтԍӧны ізбіраԏеԉнӧј бјуԉԉеԏеԋјас, ԉубӧј мӧԁ бӧрјыԍыԍӧс ізбіраԏеԉнӧј бјуԉԉеԏеԋ заполԋітӧм могыԍ.

73-ӧԁ статԏа. Ізбіраԏеԉнӧј помещеԋіјеын гӧлӧсјас ԍетан каԁӧ бӧрјыԍан агітаціја нуӧԁны оз леԇԍы.

74-ӧԁ статԏа. Ізбіраԏеԉнӧј помещеԋіјеын пӧраԁок вӧсна кывкутӧм нуӧ комісԍіјаса преԁԍеԁаԏеԉ, ԁа сылӧн распор'ажеԋіјејасыс став прісутствујтыԍјаслы објазаԏеԉнӧјӧԍ.

75-ӧԁ статԏа. Бӧрјыԍан лунԍа 12 час војын Участковӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіјаса преԁԍеԁаԏеԉ јӧзӧԁӧ гӧлӧсјас ԍетӧм помаԍӧмӧн, ԁа комісԍіја завоԃітӧ восԏавны ізбіраԏеԉнӧј јашщікјас.

VIII-ӧԁ глава

Бӧрјыԍӧмјаслыԍ резуԉтатјас опреԃеԉітӧм

76-ӧԁ статԏа. Помещеԋіјеын, кӧні Участковӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіја нуӧԁӧ гӧлӧсјас лыԁԃӧм, гӧлӧсјас лыԁԃігӧн імеітӧны право прісутствујтны общественнӧј організацијајасса ԁа ужалыԍ јӧз обществојасса сы вылӧ специаԉнӧ уполномочітӧм преԁставіԏеԉјас, а сіԇ-жӧ печаԏса преԁставіԏеԉјас.

77-ӧԁ статԏа. Јашщікјас востӧм бӧрын Участковӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіја сверітӧ ԍетӧм конвертјаслыԍ лыԁ гӧлӧсујтӧмын участвујтыԍ јӧз лыԁкӧԁ ԁа сверітӧмлыԍ резуԉтатјассӧ гіжӧ протоколӧ.

78-ӧԁ статԏа. Участковӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіјаса преԁԍеԁаԏеԉ востaлӧ конвертјас ԁа Участковӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіјаса став шԉенјас ԁырјі јӧзӧԁӧ гӧлӧсујтӧмлыԍ резуԉтатјас быԁ бјуԉԉеԏеԋ куԅа.

79-ӧԁ статԏа. Ԃепутатӧ быԁ канԃіԁат вылӧ нуӧԁԍӧ счотнӧј ԉіст кык екԅемпԉарӧн комісԍіјаса ԍекретарӧн ԁа Участковӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіјаса сы вылӧ уполномочітӧм шԉенјасӧн.

80-ӧԁ статԏа. Бјуԉԉеԏеԋјас ԋеԃејствіԏеԉнӧјјасӧн прізнајтԍӧны:

а) установиттӧм обраԅеца ԁа рӧма;

б) конверттӧг ԍетӧмјас ԉібӧ установиттӧм обраԅеца конвертын ԍетӧмјас;

в) канԃіԁатјаслӧн лыԁыскӧ унжык бӧрјан ԃепутатјас лыԁыԍ.

81-ӧԁ статԏа. Ізбіраԏеԉнӧј бјуԉԉеԏеԋ ԃејствіԏеԉностын сомԋеԋіјејас лоігӧн вопросыс разрешајтԍӧ Участковӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіјаӧн гӧлӧсујтӧмӧн, коԁі пасјыԍԍӧ протоколӧ.

82-ӧԁ статԏа. Участковӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіја лӧԍӧԁӧм форма ԍерԏі составԉајтӧ гӧлӧсујтӧмлыԍ протокол кык екԅемпԉарӧн, коԁјас кырымавԍӧны Участковӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіјаса став шԉенјасӧн, сы лыԁын објазаԏеԉнӧ преԁԍеԁаԏеԉӧн ԁа ԍекретарӧн.

83-ӧԁ статԏа. Гӧлӧсујтӧм јылыԍ протоколын Участковӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіјаӧн колӧ лоны інԁӧма:

а) гӧлӧсјас ԍетӧм завоԃітчан ԁа помаԍан каԁ;

б) бӧрјыԍыԍјаслӧн лыԁ, коԁјас ԍетісны гӧлӧсјас бӧрјыԍыԍјас спісок ԍерԏі;

в) бӧрјыԍыԍјаслӧн лыԁ, коԁјас ԍетісны гӧлӧсјас „гӧлӧсујтӧм вылӧ право уԁостовереԋіје“ ԍерԏі;

г) ԍетӧм конвертјаслӧн лыԁ;

ԁ) Участковӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіјаӧ ԍетӧм шыӧԁчӧмјас ԁа нораԍӧмјас жеԋыԃіка гіжӧм ԁа Участковӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіјаӧн прімітӧм решеԋіјејас;

е) быԁ канԃіԁат куԅа гӧлӧсјас лыԁԃӧмлӧн резуԉтатјас.

84-ӧԁ статԏа. Гӧлӧсјас лыԁԃӧм ԁа протокол гіжӧм помалӧм бӧрын комісԍіјаса преԁԍеԁаԏеԉ јӧзӧԁӧ гӧлӧсујтӧмлыԍ резуԉтатјас комісԍіјаса став шԉенјас ԁырјі.

85-ӧԁ статԏа. Гӧлӧсујтӧм јылыԍ протоколлӧн ӧԏі екԅемпԉарыс, коԁӧс составітӧма Участковӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіјаӧн, Комі АССР Верховнӧј Сӧветса ԃепутатјасӧ канԃіԁатјас вылӧ составітӧм счотнӧј ԉістлӧн кыкнан екԅемпԉарнас мӧԁӧԁԍӧны нарошнӧјӧн 24 час срокӧн Комі АССР-са Верховнӧј Сӧветӧ бӧрјыԍӧмјас куԅа Окружнӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіјаӧ.

86-ӧԁ статԏа. Став ізбіраԏеԉнӧј бјуԉԉеԏеԋсӧ (торјӧн ԃејствіԏеԉнӧјјас ԁа торјӧн ԋеԃејствіԏеԉнӧјјасӧн прізнајтӧмјас) колӧ лоны печатајтӧма Участковӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіја печаԏӧн ԁа гӧлӧсујтӧм јылыԍ протоколлӧн мӧԁ екԅемпԉаркӧԁ ԁа печаԏкӧԁ сԁајтӧма Участковӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіјаса преԁԍеԁаԏеԉӧн храԋітӧм вылӧ: карјасын—ужалыԍ јӧз ԃепутатјаслӧн карса Сӧветјаслы, а сіктса местајасын—ужалыԍ јӧз ԃепутатјаслӧн рајоннӧј Сӧветјаслы.

87-ӧԁ статԏа. Ужалыԍ јӧз ԃепутатјаслӧн Сӧветјас вылӧ пуктыԍԍӧ објазанност віԇны ізбіраԏеԉнӧј бјуԉԉеԏеԋјас соответствујущӧј округԍаԋ ԃепутатлыԍ Комі АССР-са Верховнӧј Сӧветӧн манԁат вынԍӧԁтӧԇ.

88-ӧԁ статԏа. Комі АССР-са Верховнӧј Сӧветӧ бӧрјыԍӧмјас куԅа Окружнӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіја гӧлӧсјас лыԁԃӧм нуӧԁӧ протоколјас ԍерԏі, коԁјасӧс преԁставітісны Участковӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіјајас.

89-ӧԁ статԏа. Помещеԋіјеын, кӧні Окружнӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіја нуӧԁӧ гӧлӧсјас лыԁԃӧм, гӧлӧсјас лыԁԃігӧн імеітӧны право прісутствујтны общественнӧј організацијајаслӧн ԁа ужалыԍ јӧз обществојаслӧн сы вылӧ специаԉнӧ уполномочітӧм преԁставіԏеԉјас, а сіԇ-жӧ печаԏса преԁставіԏеԉјас.

90-ӧԁ статԏа. Окружнӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіјаӧн быԁ канԃіԁат вылӧ нуӧԁԍӧ счотнӧј ԉіст кык екԅемпԉарӧн, коԁӧ пасјыԍԍӧ ԃепутатӧ быԁ канԃіԁатӧн получітӧм гӧлӧсјаслӧн лыԁ.

91-ӧԁ статԏа. Окружнӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіја составԉајтӧ гӧлӧсујтӧмлыԍ протокол кык екԅемпԉарӧн, коԁјас кырымавԍӧны Окружнӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіјаса став шԉенјасӧн, на лыԁын објазаԏеԉнӧ преԁԍеԁаԏеԉӧн ԁа ԍекретарӧн.

92-ӧԁ статԏа. Окружнӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіја протоколын колӧ лоны інԁӧма:

а) округ куԅа бӧрјыԍыԍјаслӧн общӧј лыԁ;

б) бӧрјыԍыԍјаслӧн общӧј лыԁ, коԁјас участвујтісны гӧлӧсујтӧмын;

в) гӧлӧсјаслӧн лыԁ, коԁјасӧс ԍетӧма ԃепутатӧ быԁ канԃіԁат вӧсна;

г) Окружнӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіјаӧ ԍетӧм шыӧԁчӧмјас ԁа нораԍӧмјас жеԋыԃіка гіжӧм ԁа Окружнӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіјаӧн прімітӧм решеԋіјејас.

93 ӧԁ статԏа. Гӧлӧсјас лыԁԃӧм помалӧм бӧрын 24 часыԍ ԋе ԍорӧнжык Комі АССР-са Верховнӧј Сӧветӧ бӧрјыԍӧмјас куԅа Окружнӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіјаса преԁԍеԁаԏеԉ објазан мӧԁӧԁны протоколлыԍ первој екԅемпԉарсӧ счотнӧј ԉістјас пріложітӧмӧн, печатајтӧмӧн, нарошнӧј пыр Централнӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіјаӧ.

94-ӧԁ статԏа. Комі АССР Верховнӧј Сӧветса ԃепутатӧ канԃіԁат, коԁі получітіс гӧлӧсјаслыԍ абсоԉутнӧј боԉшінствосӧ, мӧԁ ногӧн кӧ, став гӧлӧсјасыԍ жынсыԍ унжыксӧ, коԁјасӧс ԍетӧма округын ԁа прізнајтӧма ԃејствіԏеԉнӧјјасӧн, лыԁԃыԍԍӧ бӧрјӧмаӧн.

95-ӧԁ статԏа. Протокол кырымалӧм бӧрын Комі АССР-са Верховнӧј Сӧветӧ бӧрјыԍӧмјас куԅа Окружнӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіјаса преԁԍеԁаԏеԉ јӧзӧԁӧ бӧрјыԍӧмјаслыԍ резуԉтатјас ԁа Комі АССР Верховнӧј Сӧветса ԃепутатӧ бӧрјӧм канԃіԁатлы ԍетӧ бӧрјӧм јылыԍ уԁостовереԋіје.

96-ӧԁ статԏа. Канԃіԁатјас пӧвсыԍ-кӧ ԋі ӧԏі ез получіт гӧлӧсјаслыԍ абсоԉутнӧј боԉшінство, соответствујущӧј Окружнӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіја та јылыԍ торјӧн пасјӧ протоколӧ ԁа јуӧртӧ Централнӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіјаӧ ԁа ӧтщӧщ јӧзӧԁӧ кык канԃіԁатӧс перебаллоԏірујтӧм, коԁјас получітісны меԁԍа уна гӧлӧс, а сіԇ-жӧ назначајтӧ перебаллоԏіровкалыԍ лун, бӧрјыԍӧмјас первој тур колӧмԍаԋ кык вежонԍа срокыԍ ԋе ԍорӧнжык.

97-ӧԁ статԏа. Округ пасԏа ԍетӧм гӧлӧсјаслӧн лыԁыс-кӧ ещажык бӧрјыԍыԍјаслӧн жын лыԁыԍ, коԁјаслӧн ем право гӧлӧсујтны тајӧ округас, Комі АССР-са Верховнӧј Сӧветӧ бӧрјыԍӧмјас куԅа Окружнӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіја та јылыԍ торјӧн пасјӧ протоколӧ ԁа пырысь-пыр јуӧртӧ Централнӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіјалы, секі тајӧ случајас Централнӧј ізбіраԏеԉнӧј комісԍіја назначајтӧ выԉ бӧрјыԍӧмјас, первој бӧрјыԍӧмјас бӧрын кык вежонја срокыԍ ԋе ԍорӧнжык.

98-ӧԁ статԏа. Ԃепутатјасӧ канԃіԁатјасӧс перебаллоԏірујтӧм, сіԇ-жӧ і ԋеԃејствіԏеԉнӧјӧн прізнајтӧм пыԁԃі выԉ бӧрјыԍӧмјас нуӧԁԍӧны бӧрјыԍыԍјаслӧн спісокјас ԍерԏі, коԁјасӧс вӧлі составітӧма первој бӧрјыԍӧмјас вылӧ, ԁа „Комі АССР-са Верховнӧј Сӧветӧ бӧрјыԍӧмјас јылыԍ положеԋіјекӧԁ“ тырвыјӧ лӧԍалӧмӧн.

99-ӧԁ статԏа. Комі АССР-са Верховнӧј Сӧвет составыԍ ԃепутатӧн выбывајтан случајын Комі АССР-са Верховнӧј Сӧвет Преԅіԃіум 2 вежонԍа срокӧн назначајтӧ соответствујущӧј ізбіраԏеԉнӧј округын выԉ ԃепутатӧс бӧрјӧмлыԍ срок, но Комі АССР-са Верховнӧј Сӧвет составыԍ ԃепутат выбывајтӧм бӧрын 2 тӧлысԍа срокыԍ ԋе ԍорӧнжык.

100-ӧԁ статԏа. Быԁӧн, коԁі насіԉіјеӧн, пӧрјавлӧмӧн, угрозајасӧн, ԉібӧ поԁкупӧн кутас мешајтны Комі АССР-са граждаԋінлы пӧртны олӧмӧ сылыԍ правосӧ бӧрјыны ԁа лоны бӧрјӧмаӧн Комі АССР-са Верховнӧј Сӧветӧ,—карајтԍӧ 2 воӧԇ свобоԁаыԍ ԉішітӧмӧн.

101-ӧԁ статԏа. Сӧветса ԁолжностнӧј морт ԉібӧ ізбіраԏеԉнӧј комісԍіјаса шԉен, коԁјас вӧчасны бӧрјыԍан ԁокументјасын поԁԃелка ԉібӧ тӧԁӧмӧн гӧлӧсјас ԋеправіԉнӧја лыԁԃӧм,—карајтԍӧны 3 воӧԇ свобоԁаыԍ ԉішітӧмӧн.

Комі АССР Ісполкомса преԁԍеԁаԏеԉлыԍ објазанностјас нуӧԁыԍ ***І. КЫЗЈУРОВ.***

Ԍекретарлыԍ уж нуӧԁыԍ ***ФІԈІППОВ.***

Быԁмісны выԉ том стахановецјас

Таво вӧрлеԇӧм куԅа Кібра сіктса Кіров ԋіма колхоз мунӧ воԇын мукӧԁ колхозјас ԍерԏі. Стахановскӧј тӧлысын быԁмісны уна выԉ стахановец, меԁԍа-ԋін том јӧз пӧвсыԍ. Емӧԍ уна том јӧз, коԁјас тыртӧны лунԍа норма быԁ лун 150—200 прӧчент вылӧ. Со Васа Југов, бостліс кӧсјыԍӧм кыскыны 2.000 кубометр ԁа асыс кӧсјыԍӧмсӧ пӧртӧ олӧмӧ. Сіјӧ февраԉ 25-ӧԁ лун кежлӧ кыскіс-ԋін 1.450 кубометр. Југов ӧні шојччӧ Пӧԁԃеԉнӧјса ԁом отԁыхаын. Југов таво пыріс комсомол раԁӧ. Кіріл Тутрінов вӧчӧ поԁсобԋіктӧг 16—17 кубометрӧн лун, нормасӧ тыртӧ 300 прӧчент вылӧ. Аԉексанԁр Тутрінов таво кыскіс 1.380 кубометр. Сіјӧ луннас кыскӧ 40 кубометр. Кыскасӧ јітуј куԅа кык вӧлӧн. Семен Ԋекрасов сіԇ-жӧ лунԍа нормасӧ тыртӧ 150 прӧчент вылӧ. Тајӧ кујім стахановецсӧ первічнӧј комсомоԉскӧј організацијa ӧні прімітіс комсомол раԁӧ.

Госуԁарственнӧј обвiԋiтеԉ—ССР Сојузса Прокурор А. Ја. Вышiнскiј јортлӧн реч *)

„Кор Јенукиԇе вiсталiс Кiровӧс вiӧм јылыԍ контактнӧј центрлыԍ шуӧм, ме вiсталi опасеԋiјејас,—шуӧ Јагоԁа,—мыј террорiԏiческӧј акт вермас провалiтны ԋе сӧмын менӧ, но i став органiзацијаӧс, ме iнԁi Јенукиԇелы омӧԉжыка опаснӧј способ ԁа тӧԁвылӧ усԍӧԁi сылы, Јенукиԇелы, сы јылыԍ, кыԇі врачјас отсӧгӧн вӧлi вiӧма Менжiнскiјӧс. Јенукиԇе вочавiԇис, мыј Кiровӧс вiӧм ԁолжен нуӧԁԍыны сiԇі, кыԇі iнԁӧма i мыј сiјӧ вiӧмсӧ бостiсны ас выланыс троцкiстјас ԁа ԅiновјевецјас, а мiјан ԃелӧ,—ԋе мешајтны.

Мыј iнмӧ врачјас отсӧгӧн вiан безопаснӧј способӧ, то Јенукиԇе вiсталiс, мыј матыса каԁӧ центр обсуԃiтас, коԁӧс iменнӧ партiјаса ԁа правiтеԉствоса веԍкӧԁлыԍјас пӧвсыԍ колӧ лоны вiӧма тајӧ способнас меԁԍа војԁӧр“.

Поԅӧ-ӧ мунны воԇӧ тајӧ помтӧм цiԋiзмын ԁа коварствоын, кор омерԅiтеԉнӧј спокојствiјеӧн ԁа хлаԃнокровiјеӧн јӧз обсужԁајтiсны коԁӧс буржык вiны партiјаса ԁа правiтеԉствоса веԍкӧԁлыԍјас пӧвсыԍ ԁа кущӧм способӧн, меԁым мынтӧԃчыны аԍныԍӧ ерԁӧԁӧмыԍ.

Јагоԁа воԇӧ вiсталiс:

„Мыјкӧ-мынԁа каԁ коԉӧм бӧрын Јенукиԇекӧԁ менам мӧԁ аԇԇыслӧм ԁырјi, сiјӧ јуӧртiс меным, мыј центр прiмiтiс шуӧм бостԍыны уна террорiԏiческӧј актјасӧ поԉiтбјуроса шԉенјаслы паныԁ ԁа, сыԍ кынԇі, персонаԉнӧ Максiм Гор‘кiјлы паныԁ. Јенукиԇе меным вiсталiс, мыј „право-троцкiстскӧј блок“, кыԇі матыса перспекԏiва сӧветскӧј власт пуктылӧм тӧԁ вылын кутӧмӧн аԇԇӧ Гор‘кiјын опаснӧј фiгура. Гор‘кiј—стаԉiнскӧј руковоԁстволӧн ԋепокоԉебiмӧј сторонԋiк, ԁа, тӧԁӧмыԍ, заговор реаԉiзујтан случајын, кыпӧԁас мiјанлы паныԁ, заговоршщiкјаслы паныԁ, проԏестлыԍ гӧлӧс“.

Со мыј вӧсна вӧлi сувтӧԁӧма Аԉексеј Максiмовiч Гор‘кiјӧс вiӧм јылыԍ вопрос, коԁӧс окончатеԉнӧ решiтӧма тајӧ блокнас.

Вiӧм јылыԍ нӧшта ӧтi шуӧм усi Ваԉерiан Влаԃiмiровiч Кујбышев вылӧ, кыԇі ԉеԋiнско-стаԉiнскӧј поԉiтбјуроса акԏiвнӧј шԉенјас пӧвсыԍ ӧтi вылӧ.

Тащӧм ногӧн, тајӧ жеԋыԃiк срок чӧжӧн кујiм жертва, каԁыԍ воԇжык пӧгiбԋiтiс кујiм замечатеԉнӧј морт мунiсны гуӧ „право-троцкiстскӧј блок“ шуӧм серԏi. Мiјан странаса кујiм меԁбур морт, асланыс рӧԃiналӧн преԁаннӧј пiјан, усiны преԁатеԉјаслӧн јанԁыстӧм заговор жертваӧн. I на пӧвсын—роч ԁа мiрӧвӧј ԉiтературалӧн горԁост—веԉiкӧј роч пiсатеԉ, геԋiаԉнӧј хуԁожнiк Аԉексеј Максiмовiч Гор‘кiј.

Сiјӧ ԍыланкывјаслӧн ԁа мојԁјаслӧн, повестјаслӧн ԁа романјаслӧн быԁ строка лолалӧ благороԁствоӧн, револуцiоннӧј ԃејствiјејас жарӧн. Ез веԍшӧрӧ сiјӧ асԍыс олӧмсӧ јiт веԉiкӧј Ԉеԋiнкӧԁ ԁа веԉiкӧј Стаԉiнкӧԁ, кыԇ налӧн меԁбур ԁа матыса ԁруг. Ез веԍшӧрӧ Ԉеԋiн ԋеӧтчыԁ гiжлы, мыј Гор‘кiј зев ыжыԁ хуԃожественнӧј талант, коԁi вајiс i вајас уна поԉза всемiрнӧј проԉетарскӧј ԁвiжеԋiјелы.

Ез веԍшӧрӧ Ԉеԋiн гiжлы, мыј Гор‘кiј—проԉетарскӧј iскусстволӧн кывшутӧг зев ыжыԁ преԃставiтеԉ, коԁi крепыԁа аԍсӧ јiтiс аслас веԉiкӧј хуԁожественнӧј произвеԃеԋiјејасын Роԍԍiјаса ԁа ставмувывса рабочӧј класскӧԁ. Гор‘кiј кылiс локтан тӧвныр, сiјӧ преԁвешщајтiс мiјан ԁвiжеԋiјелыԍ побеԁа, капiтаԉiзм мрак ԁа поԁлоԍт вылын сӧԇ проԉетарскӧј разумлыԍ побеԁа.

Веԉiкӧј морт вiсыԍ ԍӧлӧмӧ преԁатеԉскӧј уԁарјасыԍ кулi ужалыԍ человечестволӧн ԁругјас пӧвсыԍ меԁбурыԍ, кусi человеческӧј разумлӧн ԁа человеческӧј мiчлунлӧн меԁԍа југыԁ ԁа јон светiԉнiкјас пӧвсыԍ ӧтi. Сiјӧ светiԉнiксӧ кусӧԁiсны со тајӧ iзменнiкјасыс, со тајӧ мортԍама ԅверјасыс, веԉiкӧј мортлыԍ пӧс ԁа благороԁнӧј ԍӧлӧмсӧ хлаԃнокровнӧја ԁа преԁатеԉскӧја век кежлӧ сувтӧԁыԍјасыс.

Ӧнi ставсӧ ерԁӧԁӧма. Ӧнi тӧԁсаӧԍ ԋе сӧмын вiӧмлӧн способјасыс, но налӧн моԏiвјасыс, i аԍныс мортвiыԍјасыс. Бессонов вiсталӧ, мыј кор сiјӧ 1934 воԍа јуԉын Парiжын аԇԇыслiс Троцкiјкӧԁ, коԁi пыр скӧрыԍ лӧгалiс Гор‘кiј вылӧ, кыԇі i Гор‘кiј ԋенавиԃiтiс межԁунароԁнӧј шпiонажлыԍ обербанԃiтӧс ԁа Троцкiјлыԍ преԁатеԉствојассӧ, секi Троцкiј вiсталiс, мыј Гор‘кiјӧс колӧ вештыны кӧԏ меԁ мыјӧ сiјӧ ез сувт, мыј Гор‘кiј паԍкыԁа попуԉарнӧј кыԇі Стаԉiнлӧн матыса ԁруг, кыԇ партiјалыԍ геԋераԉнӧј вiԇ нуӧԁыԍ. Троцкiј ԍетiс Бессоновлы поручеԋiје, коԁӧс прiкажiтiс ԍетны Пјатаковлы. Кыԇі вiсталӧ Бессонов, сiјӧ поручеԋiјесӧ вӧлi ԍетӧма меԁԍа категорiческӧј формаын: Гор‘кiјӧс бырӧԁны фiԅiческi кӧԏ мыјӧ сiјӧ ез сувт. I нароԁлы враг ԁа обер-банԃiт Троцкiјлыԍ тајӧ прiказаԋiјесӧ Бессоновӧн вӧлi вајӧма татчӧ, СССР-ӧ, ԁа ԍетӧма Пјатаковлы, ԍетӧма блоклы, коԁi, кыԇі сiјӧс вiсталiс Јагоԁа i кыԇі сiјӧс ме ԁоказiта воԇӧ, прiмiтiс сiјӧ поручеԋiјесӧ, прiмiтiс А. М. Гор‘кiјӧс вiӧм јылыԍ шуӧм. Тајӧ сещӧм чуԁовiшщнӧј, мыј та вылӧ ме лыԁԃа коланаӧн сувтлыны торјӧн ԁа спецiаԉнӧ.

Меԁвоԇԇа вопрос, коԁӧс ме кӧсјi еԍкӧ тани сувтӧԁны, сiјӧ вопрос сы јылыԍ, участвујтiсны-ӧ тајӧ ԃелӧас Рыков ԁа Бухарiн, тӧԁiсны-ӧ најӧ сы јылыԍ, мыј ԁаԍтыԍсӧ тајӧ чуԁовiшщнӧј злоԃејаԋiјеыԍ. Тајӧ вопрос вылас ме вочавiԇа коԉебајтчытӧг ԁа чорыԁа: ԁа, тӧԁiсны ԁа участвујтiсны. Ме ог кӧсјы оперiрујтны ԋекущӧм мукӧԁ показаԋiјејасӧн ԁа, торјӧн, Јагоԁа показаԋiјејасӧн, ме кута оперiрујтны: 1) Рыковлӧн ԁа Бухарiнлӧн асланыс показаԋiјејасӧн ԁа 2) сiјӧн, мыј ме шуа ԃелӧ логiкаӧн. Кыԇі сулалӧ тани ԃелӧыс? Тi вiԇӧԁлӧј, мыј вiсталiс та куԅа Рыков. Рыков вiсталiс, мыј сылӧн, Рыковлӧн, вӧлi Јенукиԇекӧԁ ԍорԋi, мӧԁ ногӧн-кӧ, заговоршщiческӧј блоклӧн меԁакԏiвнӧј участԋiкјас ԁа органiзаторјас пӧвсыԍ ӧԏiлӧн. Кущӧм сiјӧ вӧлi акԏiвнӧјӧн вiӧмјас котыртӧмын, мiјан емӧԍ показаԋiјејас Максiмов-Ԃiковскiјлӧн. Јенукиԇе ԋеӧтчыԁ корлiс сiјӧс ас ԁорас ԁа ԍетлiс iнԁӧԁјас, кыԇі буржыка обеспечiтны Ваԉерiјан Влаԃiмiровiч Кујбышевлыԍ ԍмерт. Јенукиԇе заԋiмајтчiс тајӧ „ԃелӧнас“ Јагоԁакӧԁ ӧтвылыԍ. Со сiјӧ Јенукиԇеыскӧԁ Рыков нуӧԁӧ ԍорԋi. Мыј јылыԍ? Бостам сӧмын сiјӧс, мыј шуiс ачыс Рыков: „Меным Јенукиԇе јуӧртiс, мыј троцкiстјас ԁа ԅiновјевецјас вывтi беспокоiтчӧны сiјӧ влiјаԋiјеӧн, коԁӧс бостӧ Гор‘кiј, мыј сiјӧ ем решiтеԉнӧј сторонԋiк Стаԉiнлӧн ԁа партiја геԋераԉнӧј вiԇлӧн“. Тајӧ сiјӧ-жӧ, мыј кывлiс Бессонов Троцкiјԍаԋ 1934 воын ԁа мыј вајiс татчӧ 1934 воԍа арын ԁа ԍетiс тајӧ блокса вороԏiлӧјаслы, веԍкӧԃлыԍјаслы, главарјаслы.

Ме лыԁԃа ԇiк ԁокажiтӧмӧн ԁа установiтӧмӧн тащӧм фактјас, коԁјасыԍ петӧ сӧмын ӧтi вывоԁ—А. М. Гор‘кiјӧс вiӧм ԁаԍтӧмын Рыков участвујтӧм јылыԍ вывоԁ. Ӧԏi-кӧ, 1935 воын Јенукиԇе ԁа Рыков ԍорԋiтiсны торја скӧрлун јылыԍ, коԁi ем блоклӧн Аԉексеј Максiмовiч Гор‘кiј ԁiнӧ. Правԁа, најӧ ԃелӧсӧ вештӧны блоклӧн троцкiстско-ԅiновјевскӧј јукӧн вылӧ, но сiјӧ ԋекущӧм ногӧн оз веж ԃелӧсӧ. Мӧԁ-кӧ, најӧ сiјӧ скӧр настројеԋiјесӧ петкӧԁлiсны сещӧм тонјасын, коԁјас вiсталiсны насiԉственнӧј мерајас ԁаԍтӧм јылыԍ, коԁјасӧс веԍкӧԁӧма Гор‘кiјлыԍ „поԉiԏiческӧј акԏiвностсӧ бырӧԁӧмӧ“. I, којмӧԁ-кӧ, Гор‘кiјлыԍ поԉiԏiческӧј акԏiвност бырӧԁӧм мӧвпавԍiс Гор‘кiјлы паныԁ насiԉственнӧј мерајас прiмеԋајтӧмӧԇ.

Ԋоԉӧԁ-кӧ, сiјӧ насiԉственнӧј мерајасыс вӧлi i Аԉексеј Максiмовiч Гор‘кiјӧс вiӧм. Тајӧ насiԉственнӧј мерајас јылыԍ Рыков ԁа Бухарiн тӧԁiсны. Најӧ тӧԁiсны, мыј ԁаԍтыԍсӧ Гор‘кiјӧс вiӧм, котыртiсны сiјӧ вiӧмсӧ, ԇебiсны сiјӧ вiӧмсӧ. Рыков ԁа Бухарiн вӧлiны, сещӧм ногӧн, А. М. Гор‘кiјӧс сiјӧ зев поԁлӧја вiӧмын участԋiкјасӧн.

А Бухарiн, ручлӧн ԁа порԍлӧн тајӧ прокԉатӧј помеԍыс,—кыԇі сiјӧ кутӧ аԍсӧ тајӧ вопрос куԅаыс? Кыԇі лӧԍалӧ ручлы ԁа порԍлы. Сiјӧ бергалӧ, чiрзӧ. Но меԁбӧрын, збыԉ вылас, Бухарiн вiсталӧ бурещ сiјӧс, мыј вiсталӧ i Рыков. Бостам та куԅа Бухарiнлыԍ показаԋiјејассӧ. Леԇӧј меным iнԃыны сiјӧ показаԋiјеыԍ тащӧм јукӧн вылӧ: „1935 воын Томскiј меным вiсталiс, мыј Троцкiј ԁаԍтӧ кущӧм-кӧ вражԃебнӧј акцiја лiбӧ вражԃебнӧј акт Гор‘кiјлы паныԁ“.

Кытыԍ тӧԁiс Томскiј та јылыԍ? Сiјӧ тӧԁiс, ԃерт, Бессоновԍаԋ, коԁi вајiс сiјӧ ԃiрекԏiвасӧ заграԋiцаыԍ. А кущӧм вӧлi ԃiрекԏiваыс Троцкiјлӧн? Бырӧԁны Гор‘кiјӧс, бырӧԁны фiԅiческi. Бухарiн вiсталӧ: „Томскiј шуiс, мыј Троцкiј ԁаԍтӧ вражԃебнӧј акцiја лiбӧ вражԃебнӧј акт Гор‘кiјлы паныԁ“.

Ме јуала: коԁ пыр ԁаԍтӧ Троцкiј сiјӧ вражԃебнӧј акцiјасӧ? Ԃерт, блок пыр, коԁi вӧлi Троцкiј кiјасын, блок пыр, кытчӧ кыԍiсны правӧјјас i троцкiстјас, меԋшевiкјас i есерјас, буржуазнӧј нацiонаԉiстјас i прӧстӧ став маԍтјаса, ԍԏепеԋјаса ԁа категорiјаа прохоԃiмецјасыс.

Сiјӧ фактсӧ установiтӧма. Ачыс Бухарiн прiзнајтӧ, мыј 1935 воын, Гор‘кiј кулӧмӧԇ во воԇжык, Томскiј Бухарiнлы јуӧртiс, мыј Троцкiј ԁаԍтӧ вражԃебнӧј акт Гор‘кiјлы паныԁ. Тајӧ бурещ сiјӧ, мыј шулiс Рыков, Јенукиԇекӧԁ аԍԍыс ԍорԋi вiсталiгӧн. А сiјӧ, аслас ӧчерӧԁын, бурещ сiјӧ-жӧ, мыј вiсталiс Бессонов, Троцкiјкӧԁ 1934 воԍа јуԉын Парiжын вӧлӧм аԍԍыс ԍорԋi вајӧԁiгӧн. Тани ԋекущӧм торјалӧмјас абуӧԍ.

Мi тӧԁам, кыԇі сувтӧԁԍiс вопрос заговоршщiкјасӧн сӧветскӧј властлы паныԁ тыш јылыԍ. Налӧн метоԁјасыс—террор, iзмена ԁа с.в.

Бухарiн шуӧ, мыј кор вiсталӧны вражԃебнӧј акт јылыԍ, поԅӧ гӧгӧрвоны ставсӧ, террорiԏiческӧј актјасӧԇ, коԉебаԋiјелӧн амплiтуԁа тани зев ыжыԁ. Бухарiн прiзнајтӧ, мыј Гор‘кiјӧс вiӧм секi ез вӧв iсклучiтӧма. Тајӧ—завуаԉiрујтӧм прiзнаԋiје, коԁi Бухарiнӧс выԁајтӧ јурнас.

Ме вiсталi-нiн способјас јылыԍ, коԁјас отсӧгӧн вӧлi нуӧԁӧма кујiм террорiԏiческӧј акт—Менжiнскiјлы паныԁ, Кујбышевлы паныԁ ԁа Аԉексеј Максiмовiч Гор‘кiјлы паныԁ.

Кыскӧ ас вылас вԋiмаԋiје способ, коԁ отсӧгӧн сiјӧ вiӧмјассӧ нуӧԁӧма. Тајӧ—вочасӧн вiан способ, „гаранԏiјаӧн вiан“ способ, коԁ јылыԍ вiсталiс Јагоԁа,—тајӧ вiӧмлӧн способ соучастԋiкјаслыԍ спецiаԉнӧј знаԋiјејас iспоԉзујтан отсӧг ԁырјi. Абу омӧԉа мӧвпыштӧма. Ԉевiн, Плетԋев, Казаков, Максiмов-Ԃiковскiј, Кр‘учков, Буланов—мортвiыԍјаслӧн банԁа, спецiаԉнӧ ԁаԍтӧм банԁа, участвујтiс тајӧ „ԃелӧас.“ Ме кӧсја веԍкӧԁны тiјанлыԍ вԋiмаԋiје тајӧ вiӧм нуӧԁӧмын особеннӧј способ ԁа особеннӧј роԉ вылӧ, коԁӧс ворсiсны мыжалана врачјас—Ԉевiн, Казаков ԁа Плетԋев. Но воԇвыв ме кӧсја сувтлыны ԋекымын замечаԋiје вылӧ. Уголовнӧј вiӧмјаслӧн iсторiја ԁа хроԋiка мiјанлы вiсталӧ, мыј бӧрја 10 воын професԍiонаԉнӧј мортвiыԍјас отсӧгӧн отравԉеԋiјејас пӧшԏi вешјiсны сцена вылыԍ.

Сiјӧ отравiтеԉјасыслыԍ местасӧ бостiсны врачјас. Тi-кӧ востанныԁ ԁоктор Карл Еммертлыԍ, бернскӧј уԋiверԍiтетса професԍорлыԍ суԃебнӧј меԃiцiна куԅа учебԋiк, тi аԇԇанныԁ сенi вывтi поучiтеԉнӧј iнԁӧԁјас. Еммерт гiжӧ:

„Отравԉеԋiје пыр вiӧмјас воԇԇајаскӧԁ ӧткоԃалӧм серԏi лоiны шочжыка мыјкӧ мынԁа сы вӧсна, мыј ԋе врачлы лоi ԍӧкыԁжык суԇӧԁны јаԁсӧ. Та вӧсна професԍiонаԉнӧј отравiтеԉјас сесԍа оз паныԁаслыны, кыԇі важӧн. Сещӧм случајјасыс i овлӧны-кӧ, то најӧ щӧкыԁа относiтчӧны врачебнӧј сословiјеа јӧз ԁiнӧ“.

Та вӧсна ԇiк абу случајнӧ, мыј Јагоԁа бӧрјӧ аслас чуԁовiшщнӧј мӧвп вылӧ ԁа сiјӧс реаԉiзујтӧм вылӧ бурещ врачјасӧс. Сiјӧ арталӧ, сiԇ шуны, iсторiческӧј конјунктура.

Ме, меԁбӧрын, ԁолжен шуны, мыј бурещ тајӧ планын вӧлi мӧвпалӧма преступԋiкјасӧн—мортвiыԍјасӧн Ԋiколај Iвановiч Јежовлы паныԁ террорiԏiческӧј акт. Ӧԁ сiјӧ вiӧмсӧ сiԇ-жӧ вӧлi мӧвпыштӧма тырмымӧн тонкӧја сынӧԁ отравiтӧмӧн отсӧгӧн, коԁӧн ԁолжен вӧлi лолавны аслас служебнӧј кабiԋетын Ԋiколај Iвановiч Јежов, кiслотаын растворiтӧм, ртуԏӧн отравiтӧм сынӧԁын. Сек-жӧ Јагоԁа ӧлӧԁлiс—ԋекущӧм случајын ԋе ԍернӧј кiслотаӧн, сы вӧсна, мыј ԍернӧј кiслота коԉӧ ԍԉеԁ ԁа вермас сотны бурещ сiјӧ шторјассӧ ԁа гарԃiнајассӧ, коԁјасӧс колӧ вӧлi, Јагоԁа iнԁӧԁ серԏi, јiжтӧԁны сы могыԍ, меԁым, сiјӧ сынӧԁсӧ лолалӧмӧн, вермiс пӧгiбԋiтны Ԋiколај Iвановiч Јежов.

Ме кӧсја, суԃԃа јортјас, ускӧԁны тӧԁвылӧ експерԏiзалыԍ ԋекымын ԁаннӧјјас тајӧ вопрос куԅаыс, коԁјас оз коԉны ԋекущӧм сомԋеԋiје сыын, мыј тајӧ плансӧ, коԁi зев тонкӧј, веромнӧј ԁа поԁлӧј, мӧвпыштӧма Јагоԁаӧн право-троцкiстскӧј центр тӧԁӧмӧн ԁа ошкӧмӧн, торјӧн-нiн Кујбышев, Гор‘кiј ԁа Ԋiколај Iвановiч Јежов куԅа, коԁӧс најӧ кӧсјiсны бырӧԁны сы могыԍ, меԁым коԉны ерԁӧԁтӧмјасӧн.

Ставԍыс меԁвоԇ ме веԍкӧԁа тiјанлыԍ вԋiмаԋiје сы вылӧ, мыј експерԏiза вӧлi лӧԍӧԁӧма сӧветскӧј ԁа мiрӧвӧј меԃiцiнскӧј наукаса тӧԁчана ԃејатеԉјасыԍ. Ме веԍкӧԁа тiјанлыԍ вԋiмаԋiјетӧ, мыј тајӧ експерԏiзаыс воiс ӧтсӧгласа заклучеԋiјеӧ: експерԏiза поԁтверԃiтiс, мыј мерајас, коԁјасӧс

(Помсӧ вiԇӧԁ 6-ӧԁ ԉiстб.)

*) Пом. Завоԃiтчӧмсӧ вiԇӧԁ 36, 37 ԁа 38-ӧԁ номерјасыԍ.

А. Ја. Вышінскіј јорт речлӧн пом

прікітӧма мортвіыԍјасӧн А. М. Гор'кіјӧс, В. В. Кујбышевӧс, Менжінскіјӧс віӧм куԅа, збыԉ вӧліны чорыԁа мӧвпыштӧмаӧԍ ԁа імеітісны асланыс резуԉтатӧн тајӧ тӧԁчана јӧзыслыԍ кулӧм, мыјӧ тајӧ госпоԁаыс зіԉісны.

Та вӧсна ме аслым леԇа віԍтавны, мыј мыжјас, коԁјасӧс преԁјавітӧма обвіԋіԏеԉнӧј заклучеԋіјеын ԁа коԁјас поԁԃержіваjтчӧны меӧн, кыԇі госуԁарственнӧј обвіԋіԏеԉӧн, і тајӧ јукӧнын поԅӧ лыԁԃыны тырвыјӧ ԁокажітӧмӧн.

Мыжлӧн тајӧ јукӧн јылыԍ ԍорԋітӧмӧн, ме кӧсја сувтлыны специаԉнӧ кык поԁсуԃімӧј вылӧ—Јагоԁа ԁа Ԉевін вылӧ.

Јагоԁа јылыԍ ԍорԋіыс жеԋыԁ. Јагоԁа—тајӧ чуԁовішщнӧј преступԉеԋіјејассӧ главнӧј котыртыԍ ԁа вԁохновԉајтыԍ, сылӧн кывкутӧмыс сымын јонжык ԁа ԍерјознӧјжык, мыј-ӧԁ Јагоԁа—абу прӧстӧ Јагоԁа, сіјӧ каԁын ОГПУ-са преԁԍеԁаԏеԉӧс вежыԍ, фактіческі ОГПУ-са преԁԍеԁаԏеԉ. Сіјӧ морт, коԁ објазанноԍт вылын кујліс госуԁарственнӧј безопасноԍт віԇӧм. Сіјӧ преступԉеԋіјејассӧ-кӧ, коԁјасӧс вӧчіс Јагоԁа, коԁјасын сіјӧ прізнајтчіс, сіјӧ-кӧ вӧчіс најӧс міԉԉіоннӧј ԁозаӧн, то і секі ме прав еԍкӧ вӧлі требујтны суԁлыԍ Јагоԁаӧс лыјлӧм.

Ԉевін тајӧ віӧмјасас ворсіс сіԇ-жӧ тӧԁчана роԉ. Ԉевін вӧлі Јагоԁаӧн мӧвпалӧм віӧмјас главнӧј котыртыԍӧн, сыӧн тајӧ ԃелӧас вӧлі кыскӧма і Казаковӧс і Пԉетԋевӧс, сіјӧ, ме еԍкӧ шуі, тајӧ ԃелӧас вӧлі Јагоԁалӧн веԍкыԁ кіӧн, кыԇі Буланов вӧлі Јагоԁалӧн веԍкыԁ кіӧн бӧрјаыслӧн став преступԉеԋіјејасас.

Кор Ԉевін кі помыԍ пӧгібԋітіс Аԉексеј Макԍімовіч Гор'кіј, Ԉевін, меԃіцінскӧј наука куԅа ԁоктор, јӧзӧԁіс гаԅетјасын ԋекролог — „Аԉексеј Макԍімовіч Гор'кіјлӧн бӧрја лунјас“. Тајӧ ԋекрологас сіјӧ гіжіс, ојзіс веԉікӧј морт гібеԉ јылыԍ. „Веԉікӧј јӧз,—гіжіс сіјӧ фаріԍејскӧја, ԉіцемернӧја, ԁвурушԋіческӧја,—олӧны ԁа кулӧны, кыԇі веԉікӧј јӧз“. „Олӧны ԁа кулӧны, кыԇі веԉікӧј јӧз!“—Ԉевін ез соԁты,—„тајӧ ԋекролог автор кі помыԍ, поԁлӧј морт віыԍјас пӧвсыԍ ӧԏік кі помыԍ.“

Позорнӧј ԁвурушԋічество, вероломство, ԉіцемеріје тані сопернічајтӧны отравіԏеԉ јанԁыԍтӧмлункӧԁ, коԁі бӧрԁӧ сіԇ шуԍана сіјӧ „ԉечітӧмлӧн“ жертва јур воԇын.

Тащӧм тајӧ Ԉевіныс! Ез ылӧ мун Јагоԁаыс!

Кӧсјі еԍкӧ заклучеԋіјеын усԍкӧԁны тіјанлы тӧԁ вылӧ Јагоԁалыԍ показаԋіје, кӧні сіјӧ петкӧԁлӧ асԍыс збыԉ мораԉно-человеческӧј, тајӧ выражеԋіјеыс-кӧ тані лӧԍалӧ, чужӧмсӧ.

Со ԃелӧлӧн 58-ӧԁ ԉіст вылын Јагоԁа показаԋіјејасыԍ выԃержкајас:

„Аслам став олӧм чӧж ме ветлӧԁлі маскаын, выԃавајтлі ачымӧс ԋепрімірімӧј боԉшевік пыԃԃі. Збыԉ вылас боԉшевікӧн, сіјӧс збыԉыԍ гӧгӧрвоӧмын, ме ԋекор ег вӧвлы“.

— I воԇӧ:

„Менам мелко-буржуазнӧј проісхожԃеԋіје, ԏеореԏіческӧј поԁготовкалӧн абутӧмлун,—ставыс тајӧ, сӧветскӧј власԏ котыртчӧм самӧј завоԃітчӧмԍаԋ, чужтіс меын парԏіја ԃелӧ окончаԏеԉнӧј побеԁаӧ ескытӧмлун“.

„...Та вӧсна ме і ԁоговорітчі **Рыковкӧԁ** правӧјјас пӧвсын аслам особӧј положеԋіје јылыԍ“.

Тыԁалӧ, Рыков тырмымӧн вԉіјајтлӧма веԍіг Јагоԁа вылӧ. Ӧԁ, збыԉыԍ ԍорԋітӧмӧн, сіјӧ, мыј віԍталӧ Јагоԁа—тајӧ поԉіԏіческӧј карјерістлӧн ԁа бесчестнӧј ԋегӧԃајлӧн важ преԁаԏеԉскӧј ԁвурушԋіческӧј школа.

Тащӧм Јагоԁа, коԁлы поԁсуԃімӧјјас скамја вылын ԍетӧма ԍерјознӧј места орччӧн Бухарінкӧԁ ԁа Рыковкӧԁ. Тајӧ—зев гырыԍ заговоршщікјас пӧвсыԍ ӧԏі, сӧветскӧј власԏлӧн зев тӧԁчана врагјас пӧвсыԍ ӧԏі, меԁԍа наглӧј ізменԋікјас пӧвсыԍ ӧԏі, морт, коԁі зіԉліс самӧј НКВԃ-ын котыртны группа ԁа мыј-кӧ мынԁа котыртіс сіјӧс ізменԋікјасыԍ — Паукерыԍ, Воловічыԍ, Гајыԍ, Віԋецкіјыԍ ԁа мукӧԁјасыԍ, коԁјас окажітчісны поԉскӧј ԁа ԋемецкӧј шпіонјасӧн ԁа развеԃчікјасӧн.

Тащӧм вӧлі і ачыс Јагоԁа, коԁі сы пыԃԃі, меԁым міјанлыԍ славнӧј развеԁка веԍкӧԁны сӧветскӧј нароԁ благо вылӧ, социаԉіԍԏіческӧј строіԏеԉство благо вылӧ, кӧсјыліс бергӧԁны сіјӧс міјан нароԁлы паныԁ, міјан револуціјалы паныԁ, социаԉізмлы паныԁ.

Ез уԁајччы, сорвітчіс! Јагоԁаӧс вӧлі разоблачітӧма, шыбытӧма міјан госуԁарственнӧј аппаратыԍ, пуксӧԁӧма поԁсуԃімӧјјас скамја вылӧ, обезоружітӧма ԁа ԁолжен лоны ӧні шыбытӧма, ԇікӧԇ черкԋітӧма олӧмыԍ.

Јурiԃическӧј вопросјас

Ме помала. Заклучеԋіјеын ме кӧсја сувтӧԁны ԋекымын вопрос, коԁјасӧс ме еԍкӧ шуі јуріԃіческӧј вопросјасӧн.

Ставсыс меԁвоԇ—соучасԏіје јылыԍ вопрос. Кыԇі петкӧԁліс суԃебнӧј ԍԉеԁствіје, ез став мыжаланајасыс ӧткоԃа участвујтны преступԉеԋіјејасын, коԁјас прӧјԃітісны тајӧ суԃебнӧј процесс вылын.

Татыԍ петӧ вопрос—кущӧм мераын ԁа кущӧм ԍԏепеԋын мыжаланајас пӧвсыԍ быԁӧн вермас ԁа ԁолжен кывкутны обвіԋіԏеԉнӧј заклучеԋіје куԅа налы преԁјавітӧм мыжјасыԍ.

Мӧԁ вопрос—кущӧм мераын ԁа ԍԏепеԋын ԁокажітӧма п о ԁ с у ԃ і м ӧ ј ј а с лы преԁјавітӧм обвіԋеԋіјејас.

I којмӧԁ вопрос—кущӧм наказаԋіје заслужівајтӧны мыжаланајас.

Ме вочавіԇа, воԇжык, мӧԁ вопрос вылас. Ԃокажітӧма-ӧ, ԁа кущӧм ԍԏепеԋын мыжаланајасӧн вӧчӧм преступԉеԋіјејасыс? Ме чајта, мыј ті, суԃԃа јортјас, асланыԁ пріговораԁ вочавіԇанныԁ тајӧ вопрос вылас положіԏеԉнӧ: ԁа, ԁокажітӧма. Ԃокажітӧма поԁсуԃімӧјјасӧн асланыс прізнаԋіјеӧн, ԁокажітӧма суԁ воԇын мунӧԍ свіԃеԏеԉјасӧн, ԁокажітӧма меԃіцінскӧј експерԏіза заклучеԋіјеӧн, ԁокажітӧма вешщественнӧј ԁоказаԏеԉствојасӧн.

Уголовнӧј процессын став лоны вермана ԁоказаԏеԉствојасыс ем ӧні суԁ распор'ажеԋіјеын. Тајӧ ԁоказаԏеԉствојас поԁув вылын суԁ кужас опреԃеԉітны асԍыс окончаԏеԉнӧј решеԋіје тајӧ преступԉеԋіјејассӧ вӧчыԍ сіјӧ ԉібӧ мӧԁ преступԋік мыжлун ԍԏепеԋ јылыԍ.

Мӧԁ-кӧ, кущӧм мераын поԁсуԃімӧјјас пӧвсыԍ быԁӧн ԁолжен міјан закон ԍерԏі кывкутны тајӧ заговоршщіческӧј банԁаӧн вӧчӧм став преступԉеԋіјејасыԍ. Ме тајӧ јуалӧм вылас вочавіԇа: тыр објомын. Мыјла?

Быԁ поԁсуԃімӧј ԁолжен кывкутны став преступԉеԋіјејасԍыс, кыԇі заговоршщіческӧј оргаԋізаціјаса шԉен, преступнӧј могјасыс ԁа цеԉјасыс, најӧс олӧмӧ пӧртӧмлӧн преступнӧј метоԁјасыс на пӧвсыԍ быԁӧнлы вӧліны тӧԁсаӧԍ, быԁӧнӧн ошкӧма ԁа прімітӧма. Тані мі сӧмын аԇԇам преступнӧј ԃејаԏеԉностын асլысԍама „уж јукӧм“, банԁаса быԁ участԋік специаԉнӧј качествојас ԁа сіјӧ среԁствојас ԍерԏі. Тајӧ ԇік јеԍԏественнӧ ԁа закономернӧ ԇоԋнас став заговор інԏересјас віԇӧԁлас ԍерԏі.

Тајӧ ԃелӧын, суԃԃа јортјас, міјан воԇын заговоршщіческӧј группа, іностраннӧј развеԁкајаслӧн агентура, коԁі ӧтувтчӧма сіјӧ став шԉенјаслы общщӧј вӧԉаӧн, налы ставныслы ӧԏі преступнӧј цеԉӧн. Сіјӧ ԉібӧ мӧԁ преступԋікӧн вӧчӧм конкретнӧј преступԉеԋіје, сіјӧ — сӧмын частнӧј случај став поԁсуԃімӧјјаслӧн преступнӧј ԃејаԏеԉноԍт тајӧ јеԃінӧј планԍыс.

Преступнӧј ԃејаԏеԉноԍтлыԍ тајӧ общщноԍтсӧ јуріԃіческі петкӧԁлӧма став поԁсуԃімӧјјаслы РСФСР-са УК 58—11 стаԏԏа ԍерԏі преԁјавітӧм мыжалӧмын.

Но тајӧ век-жӧ оз віԍтав, мыј ставӧн ԁолженӧԍ кывкутны ӧткоԃа. Тајӧ оз ісклучајт суԁлыԍ објазанноԍт інԃівіԁуаԉізірујтны наказаԋіје тајӧ ԃелӧын быԁ поԁсуԃімӧјлӧн конкретнӧј роԉ ԍерԏі.

Тајӧ віԇӧԁлас боксаԋ ме лыԁԃа, мыј мыжаланајас общщӧј лыԁыԍ колӧ торјӧԁны кыкӧс—Раковскіјӧс ԁа Бессоновӧс. Ме лыԁԃа, мыј Раковскіј, кӧԏ і вӧчіс сӧветскӧј госуԁарстволы паныԁ, сӧветскӧј власԏлы паныԁ зев ԍӧкыԁ преступԉеԋіјејас, тајӧ заговорын аслас став положеԋіјенас, „право-троцкістскӧј блокӧн“ вӧчӧм став важԋејшӧј преступԉеԋіјејасыԍ аслас, поԅӧ-кӧ сіԇі шуны, мыјкӧ-мынԁа торјалӧмӧн заслужівајтӧ сіјӧс, меԁым сылы вӧлі пріменітӧма, мукӧԁ мыжаланајас ԍерԏі, наказаԋіјелыԍ омӧԉжыка стрӧг мера. Сіјӧс-жӧ поԅӧ віԍтавны кущӧма-кӧ і Бессонов јылыԍ, коԁі, ԃерт, торјалӧ Черновыԍ, Роԅенгоԉцыԍ, Креԍԏінскіјыԍ ԉібӧ Рыковыԍ, кӧԏ-ԋін сіјӧн, мыј сылӧн роԉыс ограԋічівајтчіс свјаԅіст ролӧн, коԁі кӧԏ сіԇ-жӧ преступнӧј, но аслас став пыщкӧс ԍерԏіыс ԁолжен ԁонјавԍыны мӧԁногӧн тајӧ ԃелӧ куԅаыс основнӧј мыжаланајаслӧн преступԉеԋіјејас ԁорыԍ.

Тајӧ јӧз куԅаыс ме лыԁԃі еԍкӧ поԅанаӧн пріменітны 1937 во октабр 2-ӧԁ лунԍа закон, коԁі леԇӧ суԃлы торја случајјасын бӧрјыны наказаԋіјелыԍ мера 10 во кежлӧ свобоԁаыԍ ԉішітӧм ԁа социаԉнӧј защщіталыԍ высшӧј мера костын шӧрсӧ. Ме лыԁԃа, мыј Раковскіј ԁа Бессонов куԅа поԅӧ ограԋічітчыны 25 во кежлӧ ԏуремнӧј заклучеԋіјеӧн.

Обвіԋіԏеԉнӧј заклучеԋіје куԅа став мыжаланајасӧс ерԁӧԁӧма сыын, мыј 1932—1933 воын најӧ іностраннӧј госуԁарствојасса развеԁкајас заԁаԋіје ԍерԏі сοставітісны „право-троцкістскӧј блок“ ԋіма заговоршщіческӧј группа, коԁі сувтӧԁіс аслас цеԉӧн преступԉеԋіјејас вӧчалӧм, коԁјасӧс тані вӧлі тырвыјӧ ԁокажітӧма.

Ԃокажітӧма, мыј тајӧ блокыс вӧлі кущӧмкӧ іностраннӧј госуԁарствојасса развеԁкајаслӧн агентјасыԍ. Ԃокажітӧма, мыј „право-троцкістскӧј блок“ поԃԃержівајтліс ԍісԏемаԏіческӧј ԋезаконнӧј отношеԋіјејас кущӧмкӧ іностраннӧј госуԁарствојаскӧԁ сӧветскӧј власԏ путкыԉтӧм куԅа, ԁа СССР-ын помешщікјаслыԍ ԁа капіԏаԉістјаслыԍ власԏ бӧр лӧԍӧԁӧм куԅа асԍыныс преступнӧј замыслјассӧ олӧмӧ пӧртӧм могыԍ насаԋ отсӧг получітӧм цеԉјасын.

Ԃокажітӧма, мыј „право-троцкістскӧј блок“ ԍісԏемаԏіческі заԋімајтчіс сіјӧ госуԁарствојаслы поԉза вылӧ шпіонажӧн, налыԍ развеԁкајасӧс важԋејшӧј госуԁарственнӧј ԍекретнӧј маԏеріалјасӧн снабжајтӧмӧн.

Ԃокажітӧма, мыј „право-троцкістскӧј блок“ тајӧ цеԉјасын-жӧ ԍісԏемаԏіческі вӧчаліс вреԃіԏеԉскӧј ԁа ԃіверԍіоннӧј актјас міјан нароԁнӧј овмӧслӧн уна ԍікас отрасԉјасын — промышԉенностын, віԇму овмӧсын, фінансјас ԍісԏемаын, коммунаԉнӧј овмӧсын, кӧрттујјас вылын ԁа с. в.

Ԃокажітӧма, мыј „право-троцкістскӧј блок“ котыртіс уна террорісԏіческӧј актјас ВКП(б)-са ԁа сӧветскӧј правіԏеԉствоса руковоԃіԏеԉјаслы паныԁ, мыј тајӧ „право-троцкістскӧј блокыс“ пӧртіс олӧмӧ террорісԏіческӧј актјас С. М. Кіровлы, В. Р. Менжінскіјлы, В. В. Кујбышевлы, А. М. Гор'кіјлы паныԁ, а сіԇ-жӧ віис М. А. Пешковӧс.

Ԃокажітӧма, мыј блок котыртліс, но ез вевјав, міјанлы шуԁ вылӧ, пӧртны олӧмӧ уна террорісԏіческӧј актјас міјан парԏіјаса ԁа правіԏеԉствоса рукоівоԃіԏеԉјаслы паныԁ.

Тащӧмӧԍ обстојаԏеԉствојасыс тајӧ ԃелӧыслӧн. Тащӧм роԉыс тајӧ ԃелӧын поԁсуԃімӧјјас пӧвсыԍ быԁӧнлӧн, коԁјас віччыԍӧны ӧні, суԃԃа јортјас, тіјанлыԍ пріговор.

Заклучеԋіје

Абуӧԍ кывјас, меԁым ԍерпасавны поԁсуԃімӧјјасӧн вӧчӧм преступԉеԋіјејаслыԍ чуԁовішщноԍтсӧ. Ԃа і колӧны-ӧ, јуала ме, нӧшта кущӧм-кӧ та вылӧ кывјас? Оз, суԃԃа јортјас, сіјӧ кывјасыс оз ковны. Став кывјассӧ віԍталӧма-ԋін, ставсӧ разберітӧма меԁԍа ічӧт поԁробноԍтјасӧԇ. Став нароԁ аԇԇӧ, мыј преԁставԉајтӧны асланыс тајӧ чуԁовішщејасыс.

Міјан нароԁ ԁа став мір пастаыԍ став честнӧј јӧз віччыԍӧны тіјанлыԍ справеԁԉівӧј пріговор. Меԁым-жӧ тіјан пріговорныԁ јургас став міјан веԉікӧј страна паста, кыԇі набат, коԁі чуксалӧ выԉ поԁвігјасӧ ԁа выԉ побеԁајасӧ! Меԁым тіјан пріговорныԁ јургас, кыԇі справеԁԉівӧј сӧветскӧј наказаԋіјелӧн ставсӧ освежајтыԍ ԁа ставсӧ весалыԍ грӧза!

Став міјан страна, ічӧтԍаԋ пӧрысӧԇ, віччысӧ ԁа требујтӧ ӧԏіӧс: міјанлыԍ рӧԃіна врагլы вузавлыԍ ізменԋікјасӧс ԁа шпіонјасӧс лыјлыны, кыԇі поганӧј понјасӧс!

Міјан нароԁ требујтӧ ӧԏіӧс: ԉазӧԁӧј прокԉатӧј гаԃінаӧс!

Прӧјԃітас каԁ. Честнӧј сӧветскӧј јӧзлӧн, став сӧветскӧј нароԁлӧн вечнӧј презреԋіјеӧн тыртӧм ԋенавістнӧј ізменԋікјаслӧн гу вывјасыс вевттыԍасны ԉок турунӧн. А міјан весԏын, міјан шуԁа страна весԏын воԇԇа моз јаснӧја ԁа ԁолыԁа кутас ԇірԁавны аслас југыԁ лучјасӧн міјан шонԁі. Мі, міјан нароԁ, кутам воԇԇа моз-жӧ тувтчавны важлӧн меԁбӧрја ԋајтыԍ ԁа мерзоԍтыԍ весалӧм тујӧԁ, міјан раԃејтана вожԃӧн ԁа учіԏеԉӧн—веԉікӧј Сталінӧн јурнуӧԁӧмӧн—воԇӧ ԁа воԇӧ, коммуԋізмӧ!

Отв. редактор

Г. І. ТОРЛОПОВ.

Уполн. Главлита № 1156 Сыктывкар, типография УМП. Тираж 3055 экз.